

7. Přílohy

7.1. Příloha č.1

Informovaný souhlas se vstupem do výzkumu

Výzkum se zabývá *vlivem vlastní zkušenosti ex-usera na terapeutickou práci s klienty* a jeho hlavní součástí je polostrukturovaný rozhovor, který bude nahráván za účelem pozdějšího zpracování materiálu.

Přístup k údajům o Vás nebo Vašich datech (nahrávce rozhovoru) je umožněn pouze výzkumníkovi, který je povinen zajišťovat a zachovávat důvěrnost Vašich údajů. **S Vašimi údaji bude nakládáno jako s přísně důvěrnými** v souladu s právními předpisy České Republiky a to zejména zákonem č.101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění. Máte právo nahlížet do záznamů vedených o Vaší osobě a případně požádat o odstranění zjištěných nedostatků při jejich zpracování v souladu s výše zmíněným zákonem. Části rozhovoru, které budou v diplomové práci použity, budou anonymizovány a všechna jména budou pozměněna.

Vaše účast ve studii je dobrovolná. Můžete odmítnout pokračování v rozhovoru bez udání jakýchkoliv důvodů nebo odmítnout účast ve studii a to bez jakýchkoliv postihů.

Máte právo se i zpětně zeptat na cokoliv, co se týká této studie. Kontaktovat mě můžete na: karekolitsch@seznam.cz

Souhlas:

Já..... jsem si přečetl/a výše uvedené informace, těmito informacím rozumím a dobrovolně souhlasím se svou účastí ve studii „*Vliv vlastní zkušenosti ex-usera na terapeutickou práci s klienty*“. Rozumím, že mohu souhlas odmítnout, případně svobodně a bez udání důvodu ze studie kdykoliv odstoupit a zároveň souhlasím s tím, že rozhovor bude nahráván a použit jen pro vědecké účely v anonymizované podobě.

V.....Dne..... Podpis účastníka

Podpis výzkumníka

7.2. Příloha č.2

Rozhovor s Evou

Výzkumník: Evi, prosím, chtěl bych vědět něco z Tvé minulosti. Jak dlouho a co jsi užívala?

Eva: Já jsem užívala čistě pervitin. Užívala jsem ho 7 let. Pravdou je , že s užíváním jsem začala poměrně pozdě. Já jsem nezačala užívat návykové látky jako brzo, ale vlastně mě bylo až po 30 roce. Důvod byl to, že jsem se rozváděla. Předtím jsem jako popíjela alkohol nebo tak, ale prostě jak jsem čuchla k pervitinu, tak jsem brala čistě pervitin. Poprvé jsem si dala v nezvládnuté krizové situaci a hned mi to zachutnalo, tak jsem do toho spadla hodně rychle. Dá se říct rovnýma nohama a velmi brzo jsem se dostala ke zdroji a postupem času jsem začala vařit sama, takže jsem vlastně byla u zdroje furt.

Výzkumník: Co bylo impulsem, že jsi se rozhodla jít do léčby?

Eva: Impulsem bylo především to, že jsem přišla o děti. Přišla jsem o rodinu. Přišla jsem o bydlení a taky jsem se bála kriminálu. Už předtím jsem byla 7 měsíců na vazbě a už jsem cítila, že je další průšvih na krku. Hlavně jsem si strašně uvědomovala to, o co jsem všechno přišla. Taky jsem zjišťovala, že ty vztahy mezi lidma byly strašné. Mě to hrozně dlouho trvalo než jsem na to přišla, protože já jsme si furt myslela, že je to pohoda, že jsme strašný kamarádi a nová láska a jak tady to všechno skončilo, tak. Já jsem jako hodně dlouho myslela, že to zvládnou sama. Jenže já jsem vždycky vydržela maximálně týden. Hodně jsem chodila do Káčka a jednou mi řekla jedna sociální pracovnice, jestli bych nechtěla jít do léčby. Já jsem se tenkrát hrozně urazila. Co si to dovoluje, vždyť já to přeci zvládnou. A je pravda, že asi půl roku, rok na to jsem jí osobně vyhledala s tím, že tam tedy půjdu.

Výzkumník: A kam jsi nastoupila?

Eva: Nastoupila jsem na detox do Brna, tam jsem byla zhruba 10 dní. A vůbec jsem nevěděla, do čeho jdu. Já jsem si představovala „Dobří holubi se vracejí“ a tak nějak jsem s tím byla smířena. Tak jsem nastoupila na detox do Brna s tím, že poté odejdu. Měla jsem domluvenou Opavu. Když jsem z toho detoxu tam volala, tak mi řekli, že dávaj přednost spádovce. No a já jsem spadala pod Olomouc a tam byl jedinej Štenberk. Tam teda volný místo bylo. Já jsem se smířila se Štenberkem, ale můžu říct, že ten detox pro mě byl katastrofální, protože nějaký režim, vstávat, uklízet, mě se chtělo samozřejmě hrozně spát. A hlavně co bylo pro mě katastrofický, oni chtěli ať používám hlavu. Ve smyslu, ať se koukám večer na zprávy a ráno jim poreferuju o čem byly. Já jsem to vůbec nezvládala, vůbec. Tam jsem byla 10 dní a pak jsme přejela do Štenberka. A tam mě to přišlo oproti tomu detoxu strašně jednoduchý. Jo, vlastně i ten režim prostě, tam jsem byla víceméně mezi alkoholičkama, toxicky jsme tam byly jenom 3, ale ty dvě rychle odpadly, takže jsem tam dlouhou dobu zůstala já a alkoholičky. A zjistila jsem, že mi to svým způsobem vyhovuje. Že mě to vyhovuje, protože když tam byly toxicky, tak jsme se navzájem hrozně rozjížděly, tím že jsme si povídali o tom.

Výzkumník: Takže tam jsi podstoupila tříměsíční ústavní léčbu a od té doby abstinuješ?

Eva: No, odešla jsem z léčby. Vůbec jsem nevěděla o nějakých doléčovákách. Já jsem věděla z Káčka, že existují nějaký komunity a tenkrát jsem se hlásila do Němčic. Už jsem to měla celkem domluvený, že byli jsme v telefonickém kontaktu s nějakým pánem, jméno si už nepamatuju, to je 11 roků. No, ale já jsme pak měla soud. To jsem byla asi 14 dní před koncem léčby. Dostala jsem šílenou podmínku, dostala jsem dvouletou ambulantní léčbu,

protože jsem byla v ústavní A dostala jsem 350 hodin. A já jsme tenkrát volala do těch Němčic, že ne, že půjdu si oddělat hodiny. Jo, takže takhle nějak to skončilo, a nějakým doléčovákem jsme nevěděla. Odešla jsem z léčby. Držela jsem se, ale hodně jsem nepodcenila doléčování. Jezdila jsem na ty opakovačky. Chodila jsme povinně k tomu psychiatrovi, jinak sama od sebe bych tam nešla.

Výzkumník: Jak dlouho po léčbě jsi začala pracovat se závislími nebo v téhle oblasti adiktologický?

Eva: Takže já jako první jsme začala pracovat v sociálních službách. Konkrétně na Káčku v Přerově, ale jak tomu došlo to bylo právě zajímavý. Tím jak jsem dostala ty hodiny, těch 350, tak jsme se dostala na Káčko, ale jako odpracovávat hodiny.

Výzkumník: To byla náhoda, nebo sis to vybrala?

Eva: Já jsem si to svým způsobem vybrala, i když to jako nemůžeš, ale já jsem tenkrát tak nějak zapůsobila na toho sociálního pracovníka a on mi to odkýval, ale musela jsem to dělat, tak že jsem tam byla během doby, kdy tam nebyli klienti. Já jsem tam uklízela a bylo to takový. Tam mě poslala ředitelka, toto vyřídít, podej, přines, no prostě tímto způsobem. Tohle jsem dělala, vlastně jsem měla 350 hodin a prostě jednou jsem oddělala 3 hodiny druhý den 5. Takže ono to vesměs trvalo necelý dva roky, ale mezitím jsem si našla práci na strojárnách jako uklízečka, takže já jsem jezdila uklízet a pak jsem jela na Káčko, anebo naopak. Po dvou letech až jsem odpracovala hodiny, mě požádala ředitelka tady toho K – centra jestli bych nechtěla dělat v primárce ex-usera. Což spočívalo povídat příběh jak jsem se z toho dostala. No a mě to samozřejmě strašně zaujalo. Hlavně už to nebylo zadarmo, že. Takže jsem šla tahy toto dělat a jako celkem s úspěchem. Jezdili jsme s psychologkou po školách. Bylo to hrozně fajn. Já jsem z toho byla nadšená. Já jsem jednu dobu byla strašně nadšená, že to můžu povídat. A pak mě ještě požádala, jestli bych na půl úvazku nešla do terénu, protože asi vnímala, že jsem jako taková stabilní. Tak to bylo pro mne další nadšení, že, protože jsem si říkala, že ty lidi jsou mi blízcí. Taky jsem pak rozjela dva terény, takže jako tímto způsobem já jsem se prakticky dostala do tady toho kontaktu a nikdy předtím jsem tady o tom nepřemýšlela, jako že bych se závislýma chtěla dělat. V léčbě mě to vůbec nenapadlo. Já jsem strašně hlavně nevěděla co chci. Prostě jsem byla taková ještě zmatená. Fakt toto přišlo díky tady tomu.

Výzkumník: Jaké byly Tvé hlavní důvody, že jsi začala pracovat se závislýma?

Eva: První byly vlastně ty primárky, že mě to nadchlo, ale pak tím jak jsem začala být ve styku s těmi lidmi jako s uživateli. Já jsem dělala půl úvazku teda terén, že jo s kolegyní jsme jezdily a jeden den jsem bývala i na Káčku. Takže jsem pak prakticky měla tři úvazky a hrozně mě to začalo bavit. Prostě, že si s těmi lidmi rozumím. Rozumím jejich stavům, jo jsem si myslela a myslím, že ono to i tak bylo. Hodně se na mě obraceli. Jo, takže jako, tak jsem zjistila, že mi to baví, že by to nebylo špatný vlastně s nimi pracovat.

Výzkumník: Cítila si uplatnění hlavně v tom, že jim víc rozumíš?

Eva: Jasně, že chápu, že jim můžu něco předat. Oni třeba se mnou hodně mluvili o tom jak se podařilo mě přestat s braním. A mě tady toto naplňovalo, že můžu někomu předat. Já jsem si třeba v tu dobu ještě neuvědomovala, že každý to má jinak jo. Já sem si myslela, že když nikomu poradím, že on to tak udělá, že.“ Smích“ ale toto asi bylo to hlavní, co mě jako naplňovalo, že jsem jim mohla jako předat, něco užitečného, protože ty lidi fakt s tím za mnou chodili. Hele někteří mě obdivovali, někteří mě záviděli a některým to bylo šumák

Výzkumník: Ty si, ale po K – centru a terénu začala pracovat i jinde, jestli se nemýlím?

Eva: *Já jsme pak vlastně pracovala na plný úvazek a můžu říct, že tady toto se stalo takovou mou srdeční záležitostí to Káčko. Já jsem to tam fakt úplně zbožňovala. Měli jsme dobrý kolektiv. Měla jsem ty lidi ráda a neuměla jsem si představit, že bych šla někam jinam. No, ale tak jsem se taky i vzdělávala, že jo a jezdili jsme na konference, no. A mě se tenkrát stalo, že jsem přijela na AT konferenci, tenkrát ještě v Měříně. To bylo v roce 2009 a já jsem tam haluzově potkala lékařku, která tenkrát zrovna na stoupila do Štenberka a byla moje ošetřující lékařka a my jsme se potkali tam, jo. Což bylo velice zajímavý, že. A ona byla teda ze mě nadšená, že a požádala mě jestli bych nechtěla s psychologkou ve Štenberku, tím jak se namnožilo víc pacientů toxiků. Jestli bych tam nechtěla takzvanou toxik skupinu, jo. že bych byla takový koterapeut. No prostě terapeut ex – user. A já jsem to původně odmítla s tím, že se toho bojím, že na to nemám, že nevím co budu dělat. Na druhou stranu jsme si to pak rozmyslela asi po dvou měsících a hned jsme psala, že jo, že to zkusíme, protože jsem si říkala, že to tam zaštituje přeci psychologka, tak když něco udělám blbě tak mě, že jo. Tak jsem do toho šla. Jo , ale já jsme dělala vlastně ještě v tom terénu a vždy jednou týdně jsem dojížděla do Štenberka a jako už toho bylo celkem hodně. Jo, protože já jsem už studovala střední školu sociální péče, takže už to bylo nějaký nahuštění. No a pak to dopadlo tak, že tady z té doktorky se stala primářka a požádala mě jestli bych tedy nešla na úvazek, na celej. Tak jsem šla vlastně na celej úvazek. A už to bude pět roků co pracuju vlastně tam.*

Výzkumník: Evi jak využíváš tvoji zkušenost se závislostí a léčbou, kterou si prošla při práci s klienty? Je to nějaký tvůj nástroj?

Eva: *Ted' už jako ani ne, já myslím, že ted' už jako oni vědí, že jsem jako ex – user, ale už to jako nepoužívám jako nějaký výhody nebo nevýhody. Jako fakt si uvědomuju, že dřív ještě jako , když jsem pracovala v těch sociálních službách, tak jsem to viděla fakt jako výhodu, že jsme jim nějakým příkladem, že jim můžu poradit, ale pak jako ono už to těma rukama upadá, protože oni se obracejí úplně stejně s problémy na mě, tak jako na psychologku nebo na kolegu, už tam jako nepocítuji žádný rozdíl, ale jako je pravda, že se najdou jedinci, kteří řeknou vyloženě půjdu za ex – userem, ale těch je fakt minimum.*

Výzkumník: To jak jsi řekla na začátku, že víš jaký ty lidi prožívaj stavy. To znamená, že se do nich dokážeš lépe vcítit, protože jsi to zažila? A je tohle pro tebe nějaký nástroj? Jako, že to nějak víc vnímáš než třeba tvůj kolega, že jsi schopna v tuhle chvíli třeba nějak lépe zareagovat.

Eva: *Jo určitě, ale taky ne u všech. Většinou tady toto vnímám u lidí, který prožívaj to, co jsem prožívala já a vím co na mě platilo, ale vím, že to nemůžu uplatnit u všech. Což se mi taky stalo, že jsem si myslela u klienta něco hned jsem mu tam vlepila jak jsem to měla já a ono to tak nebylo, ale to byly fakt takový ty začátky, ale hodně se jako vžívám do těch matek. Prostě to si strašně uvědomuju, protože co oni prožívaj nebo tak a snažím se jim říct ne co by měli dělat, ale třeba co mě pomohlo. Je to pravda, tady v tomhle využívám svého ex – userství do dneška. Kdysi jsem to vnímala jako nějakou přednost, ale to už jako zdaleka ne.*

Výzkumník: Evo, cítíš se někdy ohrožena ty, co se týče tvoji abstinence, díky práci s klienty? Jak to bylo předtím a jak to máš teď?

Eva: *Tedka už to jako celkem nevnímám. Je pravda, že když jsme začala pracovat v tom terénu, tak já jsem si to vůbec neuvědomovala, že jako mě něco takovýho může hrozit jo. Já jsme se to dozvěděla až na nějakým kurzu, že pro nás ex-usery je to prostě nebezpečný v tom a*

v tom a v tom a já jsem si řekla no pravda, a vůbec jsem si to neuvědomovala, že to může být. Při tom jsme chodila vyměňovat na byty, jo kde prostě perníku kolem mě bylo. Fakt jsem si to neuvědomovala a pak jsem to jako už věděla, že je to úplně jednoduchý tam sjet, ale je pravda, že jednou se mi stala situace a to jsem byla asi čtyři roky po léčbě, se mi stala fakt situace, kdy jsme jela. Já jsem pak jezdila na rockový koncerty, že tak jak jsme jezdila kdysi, tak jsem tady to obnovila a jela jsem na Masters of Rock do Vizovic a já jsem tam potkala naše klienty, který tam stáli před bránou a somrovali, že. Pak jsme se vrátila, samozřejmě, že nic, ahoj, ahoj a šla jsem si po svém. No, ale já jsme vrátila pak do práce tady potom vikendu a já jsem byla taková jako strašně v tenzi, nepříjemná, jo nechtěla jsem tam ani být. A já jsme si uvědomila, že jsme šíleně v chutích, normálně šíleně v chutích, ale ne jako, že bych si dala perník, ale že najednou mě začal chybět ten svět, jo. Začalo mě chybět takový to. Třeba jsem byla bezdomovec tři roky, že, jsem se nějak plácala tři roky po republice. A teď, když jsme viděla ty kluky jak se tam plácá. Oni jsou spokojený, každej jim něco dal jo, tak najednou fakt mě docvaklo, že já jsme jako v chutích. Takže toto bylo určitě šílený nebezpečí pro mne, ale je pravda, že tady toto už nějak nepociťuju s klientama v léčbě. S těmi aktivními, to bylo jako podstatně horší. ono je to tím, že oni jsou jinde, že jsou o kousek dál. Taky tam není ta blízkost. V tom terénu si s klienty tykáš, že. Je to něco jinýho. Já jsem musela taky dávat bacha na hranice. A tady v té léčbě už tam je vzdálenost, už tam je vykání, že.

Výzkumník: Evi a vnímáš nějaký riziko pro tvé klienty? Nemusí to být úplně ve smyslu nějakého porušení abstinence, ale vůbec celkově. Třeba jakože přijde klient do léčby a uvidí tebe a třeba jste spolu v minulosti brali.

Eva: To se stalo několikrát, ale my to máme ošetřený, že když se něco takového stane. Což je riziko všech ex-userů. A za mojí kariéru pěti let co tam jsem se to stalo 4x. Přišel klient, s kterým jsme měli drogovou kariéru a tím pádem samozřejmě. Mluví s ním primářka ona to neví, že. Já si to pak přečtu a říkám si „ Ježíš to mi něco říká“, tak jdu za ním a je to on. Ahoj, je to tak, a tak musíš odejít z toho a toho důvodu“. Nestalo se, že by někdo protestoval, nebo se rozčiloval. Víceméně to pochopili a šli jinam. Takhle to je ošetřený.

Výzkumník: A nějaký jiný riziko napadlo tě, když jsi o tom přemýšlela?

Eva: Taky se párkrát stalo, že klienti se ve mně vzhlídlí. Nemyslím, že by se do mě zamilovali. To jako nehrozí, ale já budu jako ona. A okamžitě chtěou studovat, hlásit se na školy a prostě jsou takový hrrr a já se jim snažím jako vysvětlit, že je potřeba být stabilní. Začnu jim vysvětlovat rizika. Stalo se mi to, že se prostě klienti vzhlídlí tady v tom. Což je pro ně nebezpečí, ale jako pracuju s tím, vysvětluji jim to. Jinak mě nic jinýho jako nenapadá.

Výzkumník: Evi, jak probíhalo tvý vzdělávání od počátku toho, co jsi nastoupila a tím myslím i v sociálních službách a teď.

Eva: To byla sranda. Smích. Já jsem vlastně byla nevzdělaná, když to řeknu v uvozovkách, protože vlastně, když jsem kdysi studovala střední, tak mě vyhodily. A hlavně to bylo jiný zaměřený. Já jsem myslela, že budu elektrotechnik, ne že budu nějaký sociální pracovník. Jsme měla úplně jiný směry. Nicméně, já jsme nastoupila na úvazek. Byla jsem tam měsíc a ředitelka říká, tady máme takový dlouhodobý kurz v Brně, tak pojede Eva. No, tak jsme jela poprvé v životě na nějaký kurz. Úplně splašená, že. Byl to kurz sociálních pracovníků, nebo pracovníků v sociálních službách a bylo to v Brně, bylo to takový dlouhodobější kurz, pak jsem jela na krizovou intervenci a takový co musíš mít, že. Pak jsem jela na dlouhodobý multidisciplinární kurz přesně tady pro ty adiktologický služby, jo. Hrozně jsme se otrkala

tady v těch kurzech, ale ten první pro mě byl hrozný. Já jsem byla zděšená, splašená, že. Začalo mě to hrozně bavit, ale tady toto nestačilo, tak mě tenkrát, to už byl ředitel a říká Evo ty buď budeš muset jí studovat, vyber si nějakou sociální školu a nebo se budem muset rozloučit. A teď mě proběhlo hlavou „ Já mám jít po čtvrt století do školy. To nedám, že“. Našla jsem si Střední sociální školu péče a služeb v Zábřezu. Přihlásila jsme se tam vzali mě, no tak jsem začala jezdit do školy, že. To bylo fajn, mě to jako svým způsobem bavilo. Hlavně jsme se i já cítila líp. Takže jsem vlastně vystudovala tady tohle. No a pak jsem vlastně přešla už do toho zdravotnictví, ale já jsem se chtěla hrozně držet tady toho, to vzdělání po sociální stránce. Takže jsem si dala přihlášku na Vysokou školu – sociální patologie a prevence do Hradce, pak jsem přemýšlela o sociální v Ostravě a primárka mi řekla, že když už jsem v tom zdravotnictví, tak tam je mi nějaká socka na prd, že by byla dobrá adiktologie. No já jsme si uvědomovala, že adiktologie je celkem těžká a že já v tom zdravotnictví nemám základy, ale přihlášku jsme si podala. Jela jsme na přijmačky i do toho Hradce i do Prahy. Dostala jsem se na obě školy a ve finále jsem zvolila adiktologii. Teď jsem ráda, nelituju toho. Jinak v kurzech pořád pokračuju pořád. Já jezdím i na kurzy do sociálních služeb. Já jsme si tam třeba udělala dramaterapii, prevenci relapsu, že prostě to zdravotnictví to neumožňuje, ale já ten zájem mám. Mě když se nějaký kurz líbí, tak tam prostě jedu. Myslím, že mě to posunuje dál.

Výzkumník: A co výcvik?

Eva: Do výcviku jsme se přihlásila ještě v sociálních službách, když jsme dělala. No jo no jenže já jsme ještě neměla maturitu, takže to byla legrace a to byla podmínka. Takže jsem tenkrát žádala docenta Kalinu o výjimku. Doporučil mi to můj přítel, který mi řekl, že tam taky mají člověka bez maturity a on si zažádal o výjimku. No a vím, že on se mě tenkrát ptal Kaliny a ten řekl, že si mám zažádat a poslat to. Tak já jsme si zažádala, a on že jo, že jako můžu. Tak jsem pak šla na to výběrový řízení, že. Pak mě přijali a to už jsem vlastně nastoupila do toho zdravotnictví, když jsme jela poprvé na ten běh. A byla jsem z toho nadšená, že vybrali zrovna mě. Jsem si říkala já jsem ženská, nás tam bylo jak psů.

Výzkumník: Evi jaký mělo tvoje vzdělávání vliv na práci s klienty?

Eva: Začala jsem si uvědomovat co všechno dělám blbě nebo jsem dělala blbě. Prostě najednou jsme si uvědomila, že jsem tisíc věcí nevěděla, nebo ještě nevím. Tak na té střední škole to bylo víceméně o těch sociálních službách a celkově to bylo o seniorech, o postižených, takže tam ani ne. Já jsem to spíš vnímala díky těm kurzům. Ty kurzy byly zaměřené na ty drogový klienty, tak tam jsem si to uvědomovala. Když jsme dělali nějaký nácviky nějaký ty interakce, tak jsem si hrozně uvědomovala, co jsem udělala blbě, a že vlastně vím kulový. Tak jsme začala být hrozně opatrná, jo. Takový jo, ježíš to jsme měli na kurzu, tak takhle ne, začala jsem být víc opatrná. A výcvik, ten zas naopak ten zas mě, jakoby, abych se vrátila zpátky já jsem měla strašný problémy se sebevědomím a je pravda že ten výcvik mě hrozně jako dodal. Hodně mě v tom pomohl, protože já jsem kolikrát jakoby ztrácela půdu pod nohama, tím že něco nevím. Jo, na mě to bylo prostě poznat, že něco nevím, že jsme zahnaná do kouta. Začala jsem se potit, začala jsem lapat po dechu, zrudla jsem a naštěstí ten druhý to převzal. Občas se mi to stane, když vedu skupinu sama, a tak chvíli mlčím a pak řeknu „ tak co s Váma, co myslíte vy ostatní“. Teď si uvědomuju, že už to prostě nemám, že mě jako hodně daly kurzy a výcvik.

Výzkumník: Změnil se díky vzdělávání Tvůj postoj ke klientům?

Eva: *Vím, že jim umím poradit, když se s nimi děje něco, hlavně po stránce somatické, tady o tom jsme neměla vůbec šajn. Co se týče vzdělávání v adiktologii, vím že jako můj vztah ke klientům zůstává stejný, pro mě jsou to lidi, který mám ráda, kterým jako rozumím jsou prostě mi blízcí to se nezměnilo, to je pořád stejný, ale uvědomuju si, že vím mnohem víc, že jim umím poradit, ale jako, že by mi byli bližší nebo vzdálenější to ne. Vztah mám k nim pořád stejný, akorát se cítím kompetentnější, vzdělanější a můžu jim poradit i co se týče somatické stránky, třeba příklad kluk já mám deset let žloutenku typu C a nic s tím dělat nebudu, jako já si s ním dokážu povykládat kam to jako může vést a ne „nedělej to, nebo se stane, ale můžeme si o tom popovídat a dřív se tady toto nevěděla takovýhle věci, ale vztah s klienty se nijak nezměnil. Vlastně, ale možná se můj postoj změnil v tom, že když jsme pracovala v sociálních službách tak jsme si byli jako mnohem blíží, protože přece jenom nízkoprah je nízkoprah s klienty jsme si tykali, byl to takovej ten vztah víc přátelský a jakmile jsme přešla do zdravotnictví, tak už to je úplně jinak nastavené. Je tam vzdálenost s klientama jsem tam hodinu a půl na skupině nebo na přednášce a víc nic. Je tam šílená ta hierarchie a mě to vadí. Snad toto je ta obrovská změna, kterou vnímám.*

Výzkumník: Jani jaký bylo pro tebe pracovat po boku kolegů profesionálů?

Eva: *No, tak nejdříve, když jsme pracovala v sociálních službách, tak všichni věděli vlastně, že jsme ex-user a nejdříve jsme se mezi nimi cítila hrozně hloupá, nerozuměla jsme jim kolikrát o čem si povídají, protože buď studovali Vysokou školu nebo měli vystudováno a já jsem si připadala hrozně hloupá i když oni mě tak nebrali oni se jen snažili jenom pomáhat, ale já jsme tady tím hodně trpěla, ale to se měnilo. Já jsem pak nastoupila na tu střední školu, tak oni se mi snažili i pomáhat, třeba s matematikou. Jo prostě cítila jsem od nich opravdovou podporu a já jsme se cítila líp a líp.*

Výzkumník: A jaký to bylo, když si začala pracovat v těch zdravotnických službách?

Eva: *Do zdravotnictví jsem přišla vlastně před maturitou, takže jsem vlastně byla zařazená na pozici sanitář a tak jsem dodnes, takže minimální peníze. Takže jako jsem se tam necítila moc dobře a hlavně v tom zdravotnictví věděli, že jsem ex-user a některé zdravotní sestry to moc nezvládaly, jo, že je tam mezi nimi nějaká feťačka, ale jiný mi zase jako fandili, ale tam jsem se cítila hůř než v těch sociálních službách.*

Výzkumník: A co tvoji kolegové, se kterými si byla v týmu, třeba ve dvojici v terapeutické?

Eva: *Tak to bylo v pohodě. Ti mi hodně fandili, spíše ten širší tým kolem tebe jako. Tady ti co se týče od primárky, přes psychologky, tak s těmi to bylo jako v pohodě. To mě hodně jako pomáhalo, že. Poté co jsem odmaturovala a dostala se na vysokou, tak se cítím jako rovnocenný partner.*

Výzkumník: Evi, teď poslední otázka. Měly někdy vztahy k terapeutům v tvé léčbě později vliv na vztah s terapeuty ve vašem týmu? Jestli tomu teda takhle rozumíš?

Eva: *Myslím si, že ne. Protože já jsem byla v terapii s alkoholičkama, jo. A byl jeden psycholog na 20 lidí, a bohužel tam se dělo to, že on měl své oblíbené alkoholičky a já jsem zrovna k jeho oblíbencům nepatřila jo, takže ani tu terapii, když se na to podívám zpětně a i když to konzultujeme s kolegama, tadyten psycholog je v důchodu už dávno, tak jsme si fakt uvědomili, že vedl terapii tak že byla o něm, on všude byl a to, a abych byla upřímná, tak já jsem terapii neprošla.*

Výzkumník: Jasně rozumím Ti, ale přesto jsi měla nějaký vztah k němu, ale mě jde o to, třeba já to vnímám u sebe, ze začátku teď už ne, jak jsem měl ty terapeutky v té své léčbě postaveny jako výš, tak mi dělalo problémy, když jsem třeba s nimi byl na poradách, tak jsem se tam někdy cítil trochu jako ten klient, jako dřív. Zažívala si někdy něco podobného?

Eva: Tak něco podobného jsem zažila, protože já jsem vlastně do Štenberka jezdila externě ze začátku a tady ten psycholog tam ještě dělal a přesně taky jsem se cítila špatně. Přišlo mi, že na mě pohlíží jak na klienta, vlastně to přetrvávalo do té doby dokud neodešel do důchodu a já, když jsem nastoupila, tak jsem s ním sdílela kancelář tři týdny, protože on pak odcházel a to jsme se cítila strašně a teď si představ, že já jak jsme mu dala na rozloučení kdysi v léčbě takový povídání a básničku a s obrázkem, jo, tak on mi to vrátil a já do dneška nevím co si o tom mám myslet, ale on to nezrousul, no. Já jsme z toho byla špatná, teď je v důchodu a ani se nevidíme. Jednou jsme se potkali pozdravili se, ale víc nic. Vcítila jsem se jako pacoš, fakt jo.

Výzkumník: Tak jo Evi, dík.

7.3. Příloha č. 3

Rozhovor s Danem

Výzkumník: Dane, moje první otázka zní. Můžeš mi v krátkosti popsat s čím ses léčil a jaká byla motivace tvé léčby?

Dan: Na to jsem se nepřipravoval. Smích. Co bylo impulsem, že jsem se šel léčit? Já jsme se vždycky bál samoty. Já jsme měl na to i termín, který jsem zdědil po svý mámě. To byla bytostná samota. takže já jsme se hrozně bál samoty a celej život jsem si říkal jako, že dělám všechno proto, abych nezůstal sám, ale já jsme vlastně dělal všechno proto, abych sám zůstal. Takže, když jsme začal zjišťovat, že mě všichni opouští kvůli tomu, že chlastám a že zůstávám sám tak to byl asi ten největší důvod. No prostě jsem začal být sám, že se všichni kolem odvraceli, ty nejbližší. To znamenalo jako, že já jsem pracoval v divadle, tam byli ty nejbližší kamarádi a ty byli už hodně nasraný a dávali ode mne ruce pryč a už jsem byl se svojí přítelkyní, že jo nějakou dobu a ta už si hledala prostě bydlení. My jsme neměli moc kde bydlet, tak to si hledala bydlení, jako že půjde bydlet někam sama nebo se svými kamarády, že se mnou už to jako neplánuje. Tak to bylo asi to hlavní.

Výzkumník: Hmm, takže samota. Dane, kdy jsi začal pít a jak dlouho jsi pil vlastně?

Dan: No první napití bylo pro mne znamení, že to jo to ono, to co chci a to bylo někdy v těch devíti letech, protože já jsem měl starší sourozence a můj brácha tomu říkal smrták a to byl z baru našich rodičů. Ten nejtvrdší alkohol jsem si smíchal dohromady a to se vypilo na ex. Tak tyhlety smrtáky jsem si dělával, když naši byli večer pryč. Což bylo celkem často přes prázdniny a to mě hrozně bavilo. Už jako na konci základky a na gymplu jsem věděl, že piju jinak než ostatní, že jsem šel prostě do mrtva a že jsem měl takovou zásadu, že dokud nezvracím a nepřepíjím to zvracení tak jako, že to není ono. Dvakrát třikrát týdně jsem se musel pozvracet z alkoholu a přepít to a když jsem přišel na medicínu do Prahy, tak prvák jsem ještě jakžtakž dával, ale ve druháku už jsem chodil na zkoušky po opici anebo opile. Takž řekl bych tak někdy kolem tý dvacítky. Když jsem se koukal do svých deníků, tak myslím, že ve

22 jsem si napsal to, že bojuju s alkoholismem a, že mam zvětšený játra, že už to cítím. Takže ve 22 letech jsem zjistil, že mám problém s pitím a ve 26 letech jsem šel na léčení.

Výzkumník: Takže cca 10 let, když budete počítat, že na základce už jsi pil. Dane a jak dlouho po léčbě jsi se rozhodl pracovat v oblasti léčby závislostí?

Dan: čtyři roky po léčbě

Výzkumník: A kdy jsi se rozhodl, že chceš pracovat se závislými?

Dan: Kdy jsem o tom začal uvažovat? Asi po roce střízlivosti. Když jsem byl rok střízlivej. Já když jsem byl v léčbě, tak jako ten první rok po léčbě, tak jsem chtěl zůstat u psaní a chtěl jsem jít na FAMU na scenáristiku, ale to už jsem si začal uvědomovat, že i kdybych se tam dostal a tohle to studoval, tak, že bych na tom finančně nebyl dobře, tak jsem si vybral, něco finančně lukrativnějšího. Což je adiktologie. Smích. Sociální služby, ale to jsem ještě nevěděl jaký jsou platy.

Výzkumník: Takže rok po léčbě. Na to navazuje druhá otázka. Jaký byli tvé důvody, že jsi se proto rozhodl, že chceš pracovat s těmi lidmi?

Dan: Tak ty důvody byly za prvé, že mě v tu dobu terapie pomáhala a vlastně se stávala mým koníčkem. Jako, že potom roce a něco jsem začal číst psychoterapeutický knížky. Jako, no prostě z Portálu tu Edici Spektrum, prostě mě to bavilo a věděl jsem, že mě samotnému pomáhá. Pak jsem si říkal, že by to byla dobrá prevence relapsu, protože jsem si říkal, že nevím jak dlouho. Jak se mluví o doléčování, tak nevím jak dlouho zůstanu v tom procesu doléčování, že když budu neustále jako s téma alkoholikama nebo s téma závislými, že to pro mě samotného bude prostě jako prevence relapsu, že budu furt v těch službách, pořád kolem sebe budu mít kolegy, a že budu tak jako pod ochranou. A měl jsem pocit, že mě to bude spojovat s uměním a kulturou. Protože já mám terapii jako v takový nějaký škatulce jako umění, jako že tam jsou furt ty příběhy nebo práce s příběhama a tím člověkem. No a, že taky tam spousta umělců končí v těch službách. A, že s klientama dá pracovat jako co se týče divadla dramaterapie, muzikoterapie. Tak jako to mě na tom lákalo. A ještě jeden důvod tam byl. Jo, protože jsem studoval medicínu a adiktologie se vyučuje na 1. Lékařský, tak jako, že mám na co navázat. To se mi taky jako líbilo.

Výzkumník: To jsou takový samý rozumný praktický důvody. Nějaký vyšší smysl bys tam našel?

Dan: No já mám pocit, že jsem mluvil jako o vyšších smyslech, ale jestli máš jako na , myslí nějaký pomáhání, tak kvůli tomu jsem adiktologii nešel dělat, protože to jsem našel v anonymních alkoholících.

Výzkumník: Dobrý, díky Dane. A jak využíváš tu samotnou vlastní zkušenost se závislostí a případně i její léčbou v práci s klienty?

Dan: Já jí využívám v tom smyslu, že nějak jako vím, když je klient u nás v komunitě v chutích, tak mám pocit, že mu rozumím co přesně jako zažívá. Jako, že já to zažíval taky a někdy zažívám pořád a tak mu řeknu co pomáhá mě v práci s těmi chutěmi . Anebo jako udělám něco automaticky, protože vím, že to dělám sám sobě, tak to udělám i tomu klientovi a ti klienti ti prostě čuměj a říkaj to nevím jak jsi to odhadl, ale já jsme přesně potřeboval to co jsi udělal, ale já to jako nějak neodhaduju prostě udělám to co bych udělal sám sobě. Tak tady v tom smyslu toho využívám, ale tady to jako nějaká praktická věc co se týče práce s chutí nebo nějaký jako naladění na ty klienty, ale nějak jako nemluví o tom jako že to mám kvůli

tomu, že jsem ex-user, ale prostě jako. Jinak si myslím, že nic jiného. Úplně tak jako na tom ex-userství to moc postavený nemám.

Výzkumník: Dane, vnímáš nějaký riziko jako díky té své vlastní zkušenosti se závislostí a tím myslím jako ve smyslu ohrožení tebe?

Dan: přemýšlím jestli rozumím tý otázce. Jako jestli vnímám riziko, že pracuju v adiktologických službách a mohlo by mě to nějak ohrozit.

Výzkumník: Jasně, že by to mohlo ohrozit nějak tvou abstinenci.

Dan: Už rozumím. Tak to nevnímám. Nějak jako přemýšlím co by tam mohlo být. Jestli by mě mohli rozchucovat klienti nebo, že už bych slyšel takových příběhů, že bych si řekl, že to radši jdu zapít, tak to ne. Není mi to nějak vlastní jako musím jít do nějaký fantazie, takže nevnímám.

Výzkumník: A nějaký riziko pro tvoje klienty?

Dan: Tomu rozumím možná, ale vzpomínám jako na mého terapeuta ex-usera v Bohnicích, že ten to tak jako smetával ze stolu s tím, že když jsme to zvládnul já, tak to zvládneš ty. Nevím jestli by se to dalo nazvat jako takovou nějakou přezíravostí nebo něčím takovým a toho já se bojím a tam si myslím, že by byli mí klienti v ohrožení, že bych se mohl dostat do tohoto stádia tý přezíravosti nebo arogance a tam bych viděl to nebezpečí a to si musím hlídat, protože si myslím, že bych k tomu mohl mít sklony.

Výzkumník: Napadá tě ještě něco jiného?

Dan: Já si teď nic jiného neuvědomuju.

Výzkumník: Další otázky se týkají nějakýho toho procesu vzdělávání. Jak probíhalo tvoje vzdělávání? Jak jsi to vůbec měl? Nejdříve ses vzdělával pak jsi šel pracovat. Nebo jsi nejdříve pracoval a pak jsi se vzdělával?

Dan: Myslíš jako na profesionální úrovni?

Výzkumník: Myslím celkově, nemusí to být jenom na profesionální úrovni. Prostě vzdělávání, je to na tobě, jak to pojmeš.

Dan: Vzdělávání, tak nejdřív jsme se vzdělával a pak jsem šel pracovat s klientama. Ale vzdělání jsem ještě neměl uzavřený, když jsme šel pracovat s klientama. Bylo to souběžně. Po druhým ročníku na adiktologii jsem šel pracovat do sociálních služeb do TK a vlastně jsem zároveň zahajoval výcvik psychoterapeutický.

Výzkumník: Touhle dobou pracuješ v komunitě asi 8 měsíců. Za začátek tvého vzdělání považuješ tedy začátek školy. Tedy myslím tím studium na adiktologii. V začátku rozhovoru jsi zmínil AA, tak tohle za vzdělávání nepovažuješ?

Dan: Takhle AA nevnímám jako vzdělávání. To je prostě moje terapie a nějaký můj způsob života. Knihy o terapii jsem nejdřív četl s nějakou tendencí seberozvoje a fakt jako vzdělávání považuju jako začátek studia na adiktologii, protože ani jako svojí vlastní terapii co se týče individuální nepovažuju za vzdělávání, ale za svojí léčbu a nějaký seberozvoj, takže vzdělání považuju studium na adiktologii, psychoterapeutický výcvik a nějaký workshopy kolem, ale začalo to adiktologií.

Výzkumník: Dane a jaký mělo nebo má vliv vzdělávání na tvou práci s klienty?

Dan: Já myslím jako, že zásadní, protože bez vzdělání ani bych to nechtěl dělat ani asi nemohl. Z toho důvodu, že nevím jak dlouho bych to vydržel, ale jako co se týče psychohygieny a nějakýho ukotvení sebe sama, ale to jako, to že jsem ex-user pro mě

neznamená, že o tý závislosti vím něco, abych v tom mohl pracovat, jako že potřebuju ten teoretický základ.

Výzkumník: Jo to je typický pro lidi co jako tu nestaví to ex-userství . Víš asi jak ex-useři vznikali a jak byli zapojovaní do léčby. Vždycky to bylo tak, že to stálo na tom ex-userství a později se ex-useři dovzdělávali, že jo a proto se na to ptám. Protože ten vztah a postoj k těm klientům byl úplně jinej.

Dan: Tohle to já vím až díky studiu na adiktologii a díky vzdělávání, že ex-useři jako terapeuti vlastně fungovali třeba jako nějaká superfáze v komunitách, něco kam směřovali v některých těch komunitách, ale osobně jsem se s tím asi úplně nesetkal , třeba asi Pavel Gregor, ale nevím. U mě ten terapeut na oddělení závislostí, já už jsem ho zažil v období, kdy měl za sebou dva psychoterapeutické výcviky a nějakou vysokou školu sice soukromou no, ale stejně.

Výzkumník: Dane jak se cítíš ty mezi kolegama profesionálama u vás v terapeutickém týmu. Jaký to je pro tebe pracovat mezi profesionálama? Cítíš to, že jsi ex-user na tom vztahu?

Dan: Necítím. Co se týče práce, tak skoro vůbec, ale nebylo tak vždycky. My jsme to zkoušeli jako to tam nějak, no prostě jsme udělali takovej experiment s naším šéfem, že když byla rodičovská sobota, tak jsme tam těm rodičům nabídli jako, že jsem ex-user a, že těm rodičům můžu dát nějakou zkušenost toho člověka, který to zažil, ale ty rodiče na to vůbec nereagovali , takže nějakým takovým způsobem jsme zkoušeli jestli to bude přitažlivý a pro nikoho to přitažlivý nebylo, tak jsme se na to vyprdli a nějak to vůbec neřešíme. Jsem v komunitě, kde je čistý prostředí, takže tam alkohol ani není , že by jsme to nějak řešili mezi kolegama, když jsou nějaký přípitky. A když někam jdeme, tak to neřešíme, protože oni si daj pivo a já si dám vodu.

Výzkumník: Ted' mi tak naskočila otázka mimo trochu ještě. Mrzí tě to třeba trochu, že to vlastně bylo nabídnuto to tvoje ex-userství a nevyužito?

Dan: Jo vím na co se ptáš a přemýšlím jak jsem se cítil, ale nějak mi to líto nebylo. Prostě to byla nějaká nabídka a kdybychom ten čas prostě nijak nevyplnili a bylo by to hluchý místo, tak by mě to trochu štvalo, protože je na to ten prostor a stejně je to nějak nezajímá, ale my jsme ho natolik vyplnili v těch třech skupinách, že mě to ani líto nepřišlo.

Výzkumník: Ted' trochu komplikovanější otázkam aspoň pro mne teda. Měly někdy vztahy k terapeutům v tvé léčbě později vliv na kolegiální vztahy s kolegy tam, kde ted' pracuješ?

Dan: Přemýšlím. A asi neměly, protože já to nespojuju. Pro mě jsou to prostě odlišný nádoby. Prostě jinačí jako nádoba, než kolegové. Nedokážu to spojit. Nedokážu tam najít nějaký pojítko, ale je to možná tím, že můj terapeut v Bohnicích byl natolik silná osobnost, a natolik kontroverzní, že ho dokážu oddělit a moje individuální terapeutka, se kterou jsem ve vztahu pořád, tak je prostě moje terapeutka a nemá prostě s mýma kolegama nic společného.

Výzkumník: Dík za rozhovor.

7.4. Příloha č.4

Rozhovor s Pavlem

Výzkumník: Pavle prosím Tě, jak dlouho po léčbě si začal pracovat v oblasti léčby závislosti?

Pavel: *Myslím, že to byly asi tak dva roky nebo dva a půl roku.*

Výzkumník: A začal jsi pracovat hned se závislými klienty?

Pavel: *Pracoval jsem nejdříve s mladistvými. Bylo to oddělení pro děti s povinnou školní docházkou s experimentováním a problémovým užíváním, tohleto to jako mělo ve štítě.*

Výzkumník: A jak dlouho jsi dělal s mladistvými?

Pavel: *Tam jsem pracoval dva roky myslím, pak jsme pracoval dva roky v domě na půl cesty s lidma, který opustili ústavní výchovu a pak jsem nastoupil do stacionáře, kde jsem doposavad.*

Výzkumník: Takže ze začátku nejdříve práce s mladistvými s problémovými uživateli a experimentátorem.

Pavel: *Vysoce nemotivovanýma klientama.*

Výzkumník: Jaké byly tvoje důvody, že jsi se rozhodl pro tuhle práci?

Pavel: *Já jsem chtěl na začátku gymplu být učitel. Nestihl jsem, protože jsem bral a věnoval se jiným věcem, tak jsem nestudoval, takže jsme nemohl být učitel. Chvilu jsem pracoval v družině tady za rohem v nějaký škole, protože mě doktorka nechtěla dát, to už bylo jako po léčbě jo, nechtěla mi dát potvrzení, že jsem zdravotně způsobilý, ale říkal jsem si, že v tomhle tom jsem nějak vzdělanej docela za ty roky a že to je vlastně jako můj obor a asi se nebudu snažit být normálním učitelem a že půjdu dělat tohle to.*

Výzkumník: Pavlem jakým způsobem využíváš vlastní zkušenost se závislostí, s léčbou při práci s klienty. Můžeš se na to podívat třeba zpětně, protože dokážu si představit, že teď to máš jinak po 12 letech. Jaký to pro tebe bylo před a jaký to je teď?

Pavel: *já myslím, že pořád to základní, který využívám je, že si pamatuju jak to vypadalo, když jsem byl já v léčbě a jak se mnou zacházeli nebo nezacházeli, i když to třeba bylo myšlený dobře tak jako nejasnosti nesrozumitelnosti. Vzpomínám na to, co mě vadilo, bylo mi nepříjemný a snažím se tomu vyhnout. A ještě docela důležitý je, že si myslím, že si docela dobře pamatuju, jak je to vlastně těžký navázat a co člověk potřebuje k tomu, aby mohl pak skočit do běžnýho fungování a mohl si odpustit všechny ty věci okolo drog, od způsobu trávení volného času po známý, že jednak vycházím z toho jak je mám zažitý a snažím se o klientech uvažovat pomocí tohletoho. Často. Ne úplně vždycky. Neberu to jako nějakýj muster, kterej přikládáš a má to tak být, ale myslím, že tomu jako docela rozumím kde je to těžký a kde ne.*

Výzkumník: To je něco co si používal i předtím a používáš i teď. A je i něco jiného. Nevím, jestli jsi to tak cítil, často se mluví o tom, že ex-user v působí na začátku pro některé klienty jako motivace? Vnímáš jsi to tak?

Pavel: *Hele vnímal, a vnímám to vlastně pořád. Protože, si myslím, že je to důležitý, ale není to věc o kterých bych, kterou bych nějak jako, hned. Myslím, že v současný době to vlastně zveřejňuju daleko míň rád, než jsem to dělal dřív. Dřív to byla tak jako součást toho s čím to dělám. Teď jsem na to jako hodně opatrný. Myslím si, že to často jako budí víc, taky jsems tím na začátku neuměl tolik dělat ono to budí spoustu otázek. Takovej jako osobních pak se jako snáz mluví spíš jako o tobě než o tom druhým . A myslím, že jsme se do tohohle mockrát zamotal a proto jsem v tom teď jako úspornej, ale zároveň vím jako, že ten příklad je dobrej, a že se jako může hodit, a jsem otevřenej tomu, když se mě na to někdo zeptá, tak mu jako odpovět, že mám zkušenost, ale víc to jako nerozpítávat. Nechal jsme se dostat do*

rozpitvání víc dřív, ale myslím si ještě, že pro to jak to dělám teď, jak o tom uvažuju je ta zkušenost vlastně jako o dost míň důležitá než byla jako na začátku. Na začátku to bylo vodítko nějaký a dávalo mi to srozumitelnost a vedlo mě to, co dělat dál. Teď je to jedna z těch hromádek, do kterých se dá šáhnout, ale není to jako nezbytný.

Výzkumník: další otázka se týká rizik díky tvé zkušenosti se závislostí, nebo léčbou? Nejdříve se Tě zeptám jestli si někdy vnímal nějaké riziko pro tebe?

Pavel: Necítil. Hele jako snažím se vzpomínat, ale fakt si nevybavuju, že by byl moment kdybych si říkal „ty jo, já to dělám, teď o tom s těmi lidmi mluvím a mě je z toho nějak jako blbě a nepříjemně. To prostě nemám. Docela dobrý bylo v té první práci, kterou jsme dělal, u toho mého známého, tak myslím si, že on to risknul, že mě vzal pracovat. Dokonce tehdy se nějak někdo sháněl do nějaký komunity někde v Sejrku, se tak mluvilo jako o tom, tak jsem o tom uvažoval, pak zjistili, že já jsme v komunitě nebyl, takže to není úplně to ono a tohle to bylo ambulantní zařízení v rámci Thomayerovy nemocnice a ten můj vedoucí mě tam tehdy vzal, myslím, že s velkým riskem, tak mě bylo kolik 23 a jako od začátku tomu dal nějaký jasný limity, třeba jsme měli dohodu, kdyby mě někdy požádal o to, abych načůral na testy, ale nikdy to neudělal, ale bylo to jako zveřejnění a počkej a mluvíme o tom ohrožení, to jsem nezažil. Ale ještě mi přišlo důležitý, že on to jako zatraceně dobře uměl a většinu těch věcí, který umím a znám, tak mi docházej jako z té doby, jako že on mě do toho totálně uvedl a učil mě držet ty hranice, o kterých se mluví. Jak a nakolik člověk jako má nebo nemá být kámoš, ale zároveň nemá být jako koženej panák, ze kterýho nejde vůbec nic. U něj jsem toho okoukal hrozně moc. A myslím, že on mě to jako, nebo že nás v tom naprosto záměrně vzdělával a dělal to dobře. A já z toho jedu do teď ka, ze všech těch věcí.

Výzkumník: A jseš si vědom nějakého rizika pro svoje klienty?

Pavel: Já si myslím, že klientům nejsem nebezpečím.

Výzkumník: Takhle to zní hrozně, když to řekneš?

Pavel: Hele jak přemýšlím, tak v souvislosti s tímto mě nic nenapadá. To spíš jako ženský. Líbí se mi hezký ženský mezi klientkama a občas se předvádím.

Výzkumník: Hele, ale nemusí to být úplně ve spojení s tím tvým jednáním a konáním v tý práci, ale může to být i třeba nějaká technická věc, která tě napadne.

Pavel: Možná kvůli lidem, se kterými jsem se pohyboval dřív. Ale pro mě byla výhoda, že jsme začínal pracovat s těmi mladistvými a to už byla jiná generace z mého pohledu a díky tomu jak tenkrát vypadala drogová scéna tehdy, tak tyhle mladý týpky jsme nepotkával. To byly ty dva roky, pak rok na tom domečku, a ve stacionáři jsem začal dělat, a to se občas někdo objevil a v kartotéce jsem narazil na někoho i na kartu svojí a mnoha známých. No mnoha, několika. Potkal jsme se s někým i, ale naštěstí ne v léčbě, ale jako na Motivační skupině a prostě se to stalo jako občas to bylo trošku smutný. Spousta těch lidí je už taky na pravdě boží, ono to tak poodpadalo. Ale nebyl jsme s tím nikdy nějak konfrontovanej nějak úplně jako na tvrdo. Ten člověk co byl na tý motivačce ten byl, tak zpatlanej, že si jako nic nepamatoval. Bylo těžký jsem tady potkal několik lidí, se kterými jsem byl v doléčování. A jako top bylo pro ně jako nebezpečí. Pamatuju si jako jednu holku, se kterou jsem seděl mluvili jsme a já jsem pořád říkal, že mi něco nehraje, že mám pocit, že ji od někud znám, až v průběhu toho jsem to domyslel nebo mi to došlo kdo to je a tehdy jsme to jako hrozně řešil nějak s Ilonou, snad na nějaký supervizi a tam jsem to jako sprasil, protože jak mi to došlo dodatečně, tak se mi o tom už něchtělo mluvit, tak to tam jako viselo a ta holka pak už jako

nepřišla a z toho jako mě bylo jako mizerně, protože si myslím, že jsem to jako neudělal úplně dobře. Měl jsme to zveřejnit a mělo to nějak blbý, když to bylo už rozjetý. A tam jsme jako zazmatkoval, takže to jsem sprasil, no dobrý, díky Pavle.

Výzkumník: Teď něco ke vzdělávání. Jak si to třeba Pavle měl, když jsi nastupoval do téhle práce?

Pavel: Moje jako totální základní vzdělávání, tak v tomhle tom je, už jsem na něj mluvil, je ten můj vedoucí z té první práce. A to jak on vedl to zařízení kde jsem pracoval a jak jako nás to uči to bylo jako obrovský.

Výzkumník: Takže jsi vlastně začal pracovat a tím jsi se začal vzdělávat?

Pavel: Přesně tak, tím že jsem do toho nebyl vhozenej. Měl jsem dobrýho průvodce. A všechny věci kde si člověk jako nabíhá, tak jsme si jako vyzkoušel, ale zároveň jsme měl nějakou korekci, velice laskavou a takovou, že jsem neměl pocit, že jsme debil, kterej jako dělá něco blbě, že to byla integrální součást práce, jako že se to prostě učíme a zároveň velká možnost ty věci jako zkoušet dělat, ale jako pod nějakou supervizi, která jako nemusela vypadat, že sedíme v kruhu a taky díky tomu vedoucímu jsme se dostal k výcviku psychoterapeutickému SURU tehdy. Myslím, že to měl fakt dobře vymyšlení. Asi rok po tom co jsem vydržel v té práci a vypadalo to, že má hlavu a patu, tak mě nasměroval tímhle tím směrem a já jsem za to moc rád. A ještě jako k tomu nás posílal jako na některý vzdělávání a bylo to v době kdy nebyl žádný zákon o sociálních službách a kdy se to muselo. Jsem ted v roce 2000, nebo kdy. 2001 třeba. Tak to byla jedna věc. Potom, já jsem chtěl studovat a chtěl dělat školu. Jde mi to zoufale. X jsem jich vystřídal, ale pokouším se o to furt, a chtěl jsem. Dělal jsem záhy přijmačky do Brna a chtěl jsem mít i to formální vzdělání. No, tak to trvá do teď.

Výzkumník: Jasně, ale v průběhu toho se vlastně dovzděláváš jako neustále. Mám na mysli nějaký ty kurzy. A já myslím, že největší škola je asi vůbec ta praxe, že jo, protože já to aspoň tak tedy vnímám, protože já pracuju krátce ve službách a já jsem se během těch několika málo měsíců dozvěděl mnohem víc než ve škole.

Pavel: Ale, myslím, že je to tím že jsme měli oba jako dobrou kliku na podniky, kde se to vzdělávání tou praxí jako daří, a kde se o těch věcech dá jako mluvit jo. Pak ještě z jiných míst, kde jsem pracoval, tak ta zkušenost je taková, že by ten člověk měl moc prostoru na nějaký růst a nebál by se mluvit o pochybnostech a věcech, který podělal, a o problémech, který by nebyly jako problém, ale těžkost, že to je jako velká klika. A myslím si, že stacionář takovej podnik je a myslím si, že to jako dobrý hnojivo. Znáám pár lidí, který jako někde takhle začínali a muselo si na to přicházet sami velkým rozbíjením huby a vlastně to není, tak těžký to udělat dobře.

Výzkumník: Pavle, když se na to podíváš zpětně. Ty jsi vlastně pracoval v začátcích bez nějakého toho většího vzdělání. Jaký to mělo potom vliv na tebe to vzdělání na práci s klientama?

Pavel: Hele já jsem to jak v bavlncce od začátku, jo. Ale v realistický bavlncce, pak řekl bych. Pak hrozně důležitý pro mne byl ten výcvik. Jako ve všech možnejch směrech.

Výzkumník: Jako, že se to hodně odráželo v práci s klientama?

Pavel: Jo, tam jsme se učil ty věci. Někdy se tomu říká hranice, mě přijde, že to spíš jako svoboda od toho jak moc je ten klient moc v prdeli jak moc něco chce a nechce. To jsem se jako naučil od toho být svobodný což je jako hrozná úleva a to rozvazuje ruce, myslím. Jestli jsem srozumitelněj a zároveň jsem zjistil, že to co dělám, jak to může být mocný, jak vlastně

s nikým jseš jako průvodce, s nikým jako křafěš, s někým jezdíš ven tábořit, s někým děláš nějaký sezení. Někomu se chce víc, někomu se chce míň. A já jsme si uvědomil, jak velkou moc, i když to tak nevypadá, já můžu mít. Tak jako to co říkám, je důležitý a není to jedno. Což jako mě přišlo fakt obrovský. A vlastně i ty všechny možný školy, který jsem studoval a nedostudoval, tak mě to bavilo a často jsem narazil na něco co mě zajímalo. Nebylo to zdaleka všechno. To co mě zajímalo, tak jsme pak dělal a studoval to a na zbytek školy jsem se vyprdnul a takhle to v s tím je do teďka, ale myslím, že to je jako dobrej základ. A ty věci pak jako ještě dobíhají pak jako zpětně.

Výzkumník: Tak obecně lze říct, že to vzdělávání má jako pozitivní vliv na práci s těmi klienty.

Pavel: Ale musí to umět s nima umět. Může to být fakt dobrej voprúz na odfajfknutí, aby člověk měl dosti hodin. To jsme zažil taky mnohokrát.

Výzkumník: Když bys ses zamyslel co konkrétního ti vzdělání přineslo za nástroj k tý práci. Dám Ti příklad. Třeba my to na škole berem hodně z toho medicinského pohledu. Tak třeba já teď dokážu klientovi mnohem lépe vysvětlit co je žloutenka, nebo tak něco jestli mi rozumíš?

Pavel: Hele já to pořád mám spojený s tím výcvikem. Po výcviku jsme se zbavil toho pocitu, že člověk jako musí pomoci. Třeba jako přijmout to, že někdo jako nechce a nechce a ty můžeš jako podržet, můžeš potlačit, můžeš polaskat, ale že je taky potřeba v nějakou chvíli říct hele jako nejde to, tak se na to prostě jako vyprdnem a taky vím další věc to je taky z výcviku. Víím jak často, že zatím, že vypadá, že nechce je schovaný to, že to není tak že nechce a že je špatnej, protože prostě není motivovanej, ale že mu to třeba prostě jenom nejde, ale že na to jenom potřebuje nějaký čas, a že je na to potřeba trpělivost a to že všechno okolo vypadá strašně naléhavě, že ti volají rodiče a tlačej tě, a že tě tlačí sociálka a tak, a v některých lidech mi to dává ten klid, že víím jako sory, ale nejde já toho člověka jako nezakleknout a nenatlučím to do něj. A on není špatný kvůli tomu, že nechce. To jsem jako dost ze začátku, takovej abstinenci fašismus, to že lidi jako jsou špatný, a nemá se a tak. Což bylo dobrý přesvědčení jako na začátku u těch mlad'ochů, ale jako není to nosný jako úplně vždycky a je důležitý být trpělivý. A ještě důležitá věc teda s tím vzděláváním, taky si myslím, že člověk má jako vlastní zkušenost, ale pro mě to byl docela dobrej vhled do toho, že ta závislost má jako svoje nějaký kořeny, že to má jako nějaký vývoj a že říkalo se „musí mít něco od fetováno, aby něco mohl“ a mě to dává jakousi naději, že se dá do toho šáhnout. A není to tak, že člověk by měl pracovat a mělo by cenu se zabývat tím že jako chce a má jako odfetováno, ale že má cenu to zkoušet. Akorát je to jako na jinech rovinách a tenhle ten vhled mám jako díky topmu vzdělávání. V zásadě si myslím, že pro spoustu klientů i když se rozhodnou, že to takhle nechtěj a, že chtěj jako brát dál, tak to beru jako jejich úspěch a nějaký svobodný rozhodnutí a proč ne. A tohle přijmat jsem se naučil tak y díky vzdělávání. A pak ještě ty věci kolem tý vývojový psychologie např. že je jasný, že jinak to má člověk, kterýmu je 35 a jinak to má ten komu je 17. To je jako příjemný tohle to vědět a nebihat si, že v 17 letech bude nějaký a on vlastně nemůže být, protože je mladej.

Výzkumník: Změnil se díky vzdělávání tvůj vztah ke klientům?

Pavel: A jsme zase u výcviku jo. A asi u tý praxe. Mám pocit, že. Nejdřív jsem byl totálně otevřená náruč , to jsme se na začátku odnaučil, pak jsme měl asertivní období výcviku. To mám pocit, že zažila spousta lidí. Že si jako chráníš to svoje a všechny ty potřeby a furt s tím

oxiduješ někde. A takhle jsem to měl já a viděl jsme to tehdy u spousty lidí ve výcviku. Tak pak jsem se dostal do nějaký svobody, kde si myslím, že můžu být přátelský ke klientům a neznamena to, že si kámoš, že si s nima plácáš po rameni a budeš s nima chodit na kávičku, ale můžeš být jako přátelský, ale neznamena to, že jako v další minutě nemůžeš říct jako dost. Není to takovej ten kamarádšoft, kterej nemá žádnou stopku. Můžeš být přátelský, ale myslím, že jsem se naučil tadyhle v tom nějak chodit. Být jako přátelskej, ale zároveň nemít problém ve stejným duchu za 5 minut říct hele sorry tak takhle ne. A že je mi v tom jako volně.

Výzkumník: To není jednoduchý se dostat do takovéto roviny?

Pavel: To člověk, ale vydře rukama. Každěj to má někde jinde. A že se to učíš a nenaučíš se to jinak, než že to člověk zkouší.

Výzkumník: Poslední otázka je vztažená k tomu jak ses cítil v terapeutických týmech? Vůbec v týmech kde jsi pracoval. Přeci jenom jako ex-user to máš trochu jinak. Jaký to pro tebe bylo? V tom průběhu té tvé pracovní kariéry?

Pavel: Cítím se někdy méněcenně pro to, že nejsem schopnej dostudovat. Ale to, že by to nějak souviselo s tou zkušeností. Pamatuju si na začátku a myslím, že to bylo i tady ve stacionáři, že jsme měl přeci jenom cítěním bliž k těm klientům a často tam kde mnoho kolegů by bejvalo bylo striktnějších a takhle je to jasný, tak jsem si dokázal představit jaký to je jako na druhý straně jako, když ti někdo řekne hele takhle ne. Ještě jsem si vzpomněl na jednu věc, kterou jsem se naučil díky vzdělávání. A tou jsou otevřený otázky a trpělivost. Ze začátku jsem s kolegy míval půtky a dostával jsme se do střetu jako s ostatními a úplně mi to zas, tak jako nevadilo, ale někdy jsem je trochu rád provokoval a dělám to. Postu byl vždycky takovej. Tým něco chce rozhodnout okolo klientů z tý skupiny. Oukej formálně je to správný. Je na to nárok a pak záleží na tom jak se to udělá a jakou to má podobu a já jsem dokázal a jako ještě docela dobře dokážu to cítit z tý druhý strany co to udělá. Jestli je to jako ta moc, jestli tomu rozumíš, jestli to fakt pomáhá a podle toho pak z tý druhý strany jako z klientský jdeš proti tomu nebo ne. Nebo to přijmeš. Já jsem byl na tý klientský straně jako hodně citlivej na to kdo se mnou a jak jedná a bylo pro mne důležitý ty věci mít nějak jako srozumitelný a vědět a chápat to. A mít pocit, že ten druhej to fakt jako dělá z přesvědčení i když je to nepřijemná věc a na tohle jsem byl jako hodně háklivej a často poměrně často jsme se dostával do sporu s kolegama v momentě kdy jsme jako by kopal za ty klienty v tom smyslu, že jsem vždycky trval na tom, aby ty věci byly jako totálně srozumitelný a hodně vstřícný.

Výzkumník: Díky za rozhovor Pavle

7.5. Příloha č.5

Rozhovor s Petrem

Výzkumník: Petře rád bych se Tě zeptal na něco z Tvé minulosti. Jak kdy jsi začal s hraním a jak dlouho jsi hrál?

Petr: Já jsem začal hrát poměrně od mala. Už ve 12 letech jsem chodil sázet na koně do Chuchle a provázelo mě to celej život, ale nepovažoval jsem to nikdy za nějakou rizikovou zábavu. Vždycky jsem si myslel, že to mám pod kontrolou. Měl jsem takový sklon k tomu riskování. K tomu jako něco získat, jako nějakajma svejma vědomostma, schopnostma, štěstím a nebyl jsem zvyklej se nějak systematicky vzdělávat a ani pracovat. Líbilo se mi to. Bylo to

takový magický ten svět sázek. No já jsem ještě chytil tu starou dobu toho socialismu. To byla taková parta, taková subkultura sázkařů. Měli různé přezdívky. Byla to taková uzavřená společnost. Měli svoje pravidla nepsaná. To se mi líbilo. To mě fascinovalo.

Výzkumník: Takže začal jsi sázkami a později to vypadalo jak?

Petr: No ono to mělo hrozně dlouhý vývoj. Já si pamatuju, že trochu škodlivý to začalo být u mě po revoluci. I když po revoluci jsem byl s nějakým američanem v kasínu a mě to hrozně nudilo. Jak kdybych byl na nějakém háčkování nebo pletení. Potom jsem se k tomu časem propracoval. U těch her záleží v jakém životním období se tomu věnuješ. Když máš jako spoustu zájmů jinech a máš na to pevně stanovenou limit finanční a časovej, tak do toho, tak rychle nespadneš, ale když jsi v nějakém životním průseru a myslíš si že ti to ten životní průser pomůže vyřešit, tak jsi v tom hned. Je to obdobný jako u všech závislostí. Takže k tomu jsem se potom...já jsem třeba strašně opovrhoval téma co hrajou automaty. To byly socky, to byli chudáci, nějaký debilové v montérkách co tam házej peníze, ale časem jsem to dělal taky, jo. Prostě šel jsem k rizikovější a rizikovějším hrám pořád.

Výzkumník: A jak dlouho jsi tedy hrál Petře?

Petr: No začal jsem tedy ve dvanácti a do první léčby jsem šel před nějakými deseti lety. To bylo v 49 letech.

Výzkumník: Před deseti lety to bylo ve 49 letech? Petře tobě je 59 let?

Petr: No, je

Výzkumník: To já vůbec netušil. Já jsem si myslel, že Ti je kolem padesátky.

Petr: Před desíti lety jsme šel poprvé do léčby, ale to už jsme měl 5 let vážné problémy.

Výzkumník: A podstoupil jsi jakou léčbu?

Petr: Prvně to začlo tím, že mě přítelkyně dokopala k tomu, abych chodil na ambulantní léčbu do Bohnic. Dva roky jsem tam chodil a bylo to v zásadě k ničemu. Já jsem chtěl hrát, že jo. Pořád jsme viděl v tom hazardu způsob, který vyřeší moje problémy. Pak jsem se dostal do totálního debaklu, ale to se mi shodou okolností nepovedlo. Když jsem se věšel na posedu, tak tam šli dva hajný a ti mě vyrušili. Záchránilo mě divoký prase, který mě zdrželo, no a pak se tam objevil ten hajný a vylekali mě a přerušili mě. Pak už jsme na to neměl sílu to udělat, ještě jsem se asi dva dny toulal po lesích a pak jsme se vydal do Bohnic.

Výzkumník: Takže impulsem jít do léčby byl úplný propad na dno a pokus o sebevraždu?

Petr: hmm,jo

Výzkumník: Jak dlouho po léčbě jsi začal pracovat se závislými klienty?

Petr: Po druhý léčbě v roce 2012. Tak asi půl roku po léčbě. Začal jsem chodit na áčka do Bohnic a ti kluci mě měli jako hrozně rádi v tý léčbě. I když jsem byl v léčbě, tak vlastně impulsem proto, že jsem to začal dělat bylo to, že když jsem končil druhou léčbu, tak ti kluci mi říkali „ty jsi nám strašně pomohl, ty jsi byl tak fajn“. Chodili za mnou kluci různí, ale většinou ti mladší a říkali „Hele, já bych chtěl udělat tohle? Co jsi o tom Petře myslíš?“. To mě překvapilo. Oni ve mně možná viděli tátu a pak mi říkali ty jsi takovej optimistickej a tohle, tak mě to zarazilo a říkal jsme si co já vlastně budu dělat, že jo. Tak jsme se začal zajímat o školu a o výcvik a o všechno. Začal jsem chodit na ty anonymní gemblery a asi po půl roce mi říkají „Ty jseš tak fajn. Nechceš nám tady dělat toho předesedu? Žebys to všechno tady vedl“. Dokonce potom i primář z léčebny řekl, jestli bych za něj nevedl nějaký program,

když byl nemocne a nebo nemohl. Bylo to takový příjemný pro mě. Tak přibližně půl roku po léčbě už jsem se v tom tak nějak angažoval, ale rozhodnutí padlo už při mé druhé léčbě.

Výzkumník: Petře, jak využíváš vlastní zkušenost se závislostí a její léčbou při práci s klienty?

Petr: Ty gambleři jsou specifický. Ted' třeba, když jsem byl v komunitě na stáži, tak tam řešili nějakýho gamblera. Já jsem přesně věděl, kde ten jeho problém je a ty ostatní to nějak neuměli identifikovat. Jo. Byl třeba problém, že on nedodržel nějaký finanční plán, a že tam nějakýmu, kdo hrál na kytaru hodil něco nějakou dvacku do toho. Já jsem přesně věděl, proč to tam hodil, že to je, že si kupoval to štěstíčko, že jako to tak jsme měli my gambleři, tak jako tam dal prachy, aby si tu štěstěnu naklonil a ono se ti to zase vrátí jinde. Takovej vzorec chování. Tak v tomhle tom vidím přínos jako, že je chápu. V tom mi to hrozně pomáhá. Oni ty gambleři žijou takovej zvláštní způsob života, maj to gamblerský chování. Ve všem nejlepší, nejrychlejší, všechno chtěj mít rychle. Nechtěj pro nic pracovat. Myslí, že jsou v nějakým směru výjimeční. Trochu narcisové to jsou, když to chování neopustěj strašně blbě se jim abstinuje. Takže já se snažím jim to trošku jako podsunout, nějaký svoje osvědčený způsoby, jak já se vypořádávám s tou svojí abstinencí. Oni na to jako docela slyšej, jako slyšej na tu osobní zkušenost, no. Já poznám velice rychle kde je ten člověk. Já jsem si taky procházel ty fáze, kdy jsem říkal, že nechci hrát, ale chtěl jsem hrát. Takže mě jako hůř oblbnu. Ty gambleři hodně oblbnují hodně manipulují a já to někdy dokážu, ne vždycky, dokážu to líp prokouknout.

Výzkumník: Myslíš si, to že ví, že jsi bývalý gambler, že to ani nezkouší Tě oblbnuť?

Petr: Zkoušej to. A hlavně já zase, když s nima dělám, tak já to jako nikdy moc neprezentuju, já nechci, aby to byla moje hlavní deviza. Já chci, aby moje hlavní deviza byly nějaký prostě vědomosti, zkušenosti z té léčby, ale jako vlastní zkušenost považuju za příjemný bonus,jo. Nechci to jako nějak zneužívat nebo využívat, prostě fakticky s tím pracuju opatrně. Taky to není patent na rozum, taky ty lidi to můžou mít jinak, jo. To není jako, že jsem to tak měl já, že to mají všichni takhle. Takže s tím pracuju děsně opatrně, jako s takovou pokorou. Vždycky, když mi někdo říká ve škole „tys to jako“ a já říkám no ne „vy můžete být lepší než já, to jako není žádný patent jako, to je jenom takovej patent, kterej můžu využít nebo nemusím, ale zas je pravda, že prostě, když někdo se mě na něco ptá a já řeknu, že to takhle dělám čtyři roky funguje mi to, tak to má nějakou váhu. Oni potom říkaj, že ty doktoři nám tady něco říkaj, ale oni o tom nic nevědí. Jak to děláš ty, že tak jako dlouho abstinuješ. Dělán tohle, tohle, tohle, komfortní zónu

Výzkumník: Komfortní zóna je dobrá. Já už jsem Tě jednou citoval a strašně se mi ten výraz, i to co to znamená líbilo.

Petr: Takže s tím mám nějaké zkušenosti a vím jak je to těžký. Ted' třeba mam hodně lidí, co jsou několik měsíců po ústavní léčbě a to je záhul, když na tebe dopadaj ty průsery a všechno, takže jim můžu nějak pomoc. A ještě něco mám, že ty lidi se na mě jako obracej, že mi jako věřej, no. Já zas mám takový, že já jim rád pomáhám. Mě to baví. A když je nějaký kluk v debaklu totálním. Já ho třeba nenechám odejít domů a řeknu mu hele „Pojď půjdem na večeri „. Normálně s ním jdu na večeri a pokecáme si u večere. Říkám mu nic mi neplat, pro mne je to příjemný. On je nadšený, že s ním jednám jako s člověkem, že jo. Že, když je v debaklu, tak se z toho trochu odpoutá a pak já z toho mám ten benefit, když mi jako ten člověk zavolá za rok a řekne mi „Hele ted' jsem na tom takhle, děkuji“ a zase jsou to nějaký

poznatky a podněty pro práci s téma jinejma. Já to beru, že to jako strašně obohacující věc, jo.

Výzumník: Nějaká zpětná vazba pro tebe, který by se ti třeba ani normálně nedostalo. Což je asi strašně důležitý. Ted' mě napadla ještě jedna taková otázka, kterou tady nemám, ale zeptám se. Jak si třeba vnímal ty ex –usery u tebe v léčbě? Byl to pro tebe třeba nějaký motor nebo impuls.

Petr: *Hodně jsem vnímal jednoho, kterému jsem hodně věřil. Protože jsem byl v takový hodně blbý situaci v tý druhý léčbě a nevěděl jsem kudy kam a nevěděl jsem co budu dělat po léčbě. A nevěřil jsem si, myslel jsem, že to nedám zase. Dlouho jsem se k němu objednával, pořád jsem se k němu nemohl dostat. K němu se všichni píšou. On nemá čas. A po jedný skupině mu říkám. Já se k vám pořád píšu a nějak to nejde. A on máš čas ted', tak pojd'. A sedli jsme si. Já jsem u toho brečel, že jo, jak jsem byl v prdeli. A říkám, fakt nevím co budu dělat, já to nedám. A on říká, no hele víš co je pro tebe nejdůležitější? Co musíš udělat, abys nehrál? Tak já jsem tam mlel ty všelijaký blbosti. A on ne to ne a říká „Ty se musíš navždy vzdát šance na výhru“ Jednoduchý, geniální je to tak. Pokud se navždy vzdáš šance na výhru, tak jseš v pohodě. Ono to tak je a funguje to. Tak to mi pomohlo. Strašně jsem si jich vážil. Trošku jsem s jedním ex-userem bojoval, to byl takovej arogant, ale asi to mělo nějaký význam a taky mě docela prokoukl vždycky. Říkal „Já vím úplně přesně co se za vašim úsměvem skrývá.“, ale strašně jsem si jich vážil. Cítil jsme tam velkej rozdíl, když jsem byl na skupině s nimi, než, když jsem byl na skupině s nějakou mladou psycholožkou neb terapeutkou. Byl to strašnej rozdíl v tý práci. U těch holek jsme viděl takovou nejistotu, takovou jako, takovou prostě nezralost. Radši jsem byl u těchle dvou. Oni dva byli vlastně takovým impulsem, že jsem jako si řekl, ono to vlastně jde udělat si ten výcvik, to jsem ještě netušil, že se dá udělat i škola, že jo.*

Výzkumník: Petře vnímáš nějaké riziko díky Tvé vlastní zkušenosti, které by mohlo ohrozit nějak tebe nebo tvé klienty?

Petr: *Já myslím, že mě to neohrožuje. Mě to naopak posiluje, ale je tam jedno nebezpečí, že já jsem v určitý fázi té abstinence a můžu o některých věcech mluvit, takovým způsobem že může některým lidem, kteří abstinují jen chvilku vadit. Mě nedělá problém mluvit o penězích, mě nedělá problém mluvit o alkoholu, nedělá mi problém mluvit o hernách a hazardních hrách, nedělá to nic už vlastně se mnou, ale musím si dávat pozor, abych tak před nimi nemluvil, protože by je to mohlo rozjíždět a mohlo by to v nich vzbudit nějaký dojem, že je to bezpečný. Snažím se vystupovat jako s respektem, aby viděli, že mám ten respekt. Tak jako zjistím s kým vlastně mluvím, nechci říct, že mu jako úplně lžu jako, ale něco mu neřeknu třeba. Když se mě ptají třeba na ten alkohol, tak říkaj „, A můžem chodit jako někam do hospody“ a já říkám ne to je rizikový. Přitom já chodím do restaurace každej čtvrtek, ale je to tak, že ty lidi tam to o mě všichni vědí. Nikoho by nenapadlo mi tam nalít, ještě mě chráněj různě. Byli za mnou v Bohnicích se podívat, ale těžko to budu tomu klukovi vysvětlovat. On řekne „Hele on může chodit do hospody a nic mu to nedělá a já budu taky, takže si na tohle to musím dávat pozor. Nelhat mu, ale neříkat mu to, jako, že můžeš chodit. Já chodím každej tejdén do hospody, tak to je blbě, si myslím.*

Výzkumník: Ted' popisuješ riziko pro klienty a co pro tebe?

Petr: Já myslím. Že mě to těžko může nějak jako ohrozit, nedovedu si to představit.

Výzkumník: A nestává se Ti někdy, že máš během programů s klientama, nebo i později po nějaký těžký skupině, chuť si zahrát?

Petr: *Ne, vůbec. Naopak, když jedu kolem té herny kde jsem hrál a je jich hodně, většina v Praze, tak se úplně otrěsu hrůzou, úplně mě to podsekne nohy. Viš jako, znáš to, úplně ten takovej hroznej pocit. Když jedu kolem herny kam jsem nechodil, tak je to takový neutrální místo, ale když tu hernu znám, tak je to fakt občas hrozný. Tak to mam takhle, což je asi dobře. Ale někdy mám takovej jako, že, něco dělám třeba pro ten úřad vlády, monitoruju nějaký stránky kolem toho hazardu a hodně na to koukám a nedělá mi to nic. Musím opatrně s tím, ale pak jsem někdy takovej špatnej a někdy mi to naskočí. Vidím nějaký symbol, nějaký obrázek a hned mi to v hlavě naskočí. Jo, to je ono. Nebo nějakou melodii, a je to tam jako. Ted' jsem si třeba musel u Windows 10, nějakou tu, nějaký ty upozornění, jakoby změnit, protože mi to evokovalo. Nedělalo mi to zatím nic, ale mohlo by, tak jsem udělal takovou prevenci. Myslím si, že mi to hrozně pomáhá, jako, že s tím pracuju s těma závislejma, jako že je to hroznej benefit pro mne.*

Výzkumník: Jak jsi to už jednou řekl, je to vlastně jako něco navíc. Vlastně někteří ex-useři to maj tak, že na tom to vlastně staví, tu svoji práci. Ale to se dělo často dříve.

Petr: *Já bych to tak nechtěl.*

Výzkumník: Dneska už je to trošku jinak. Co jsem stačil zjistit, že není úplně neobvyklé zaměstnávat ex-usera, ale většinou se po něm chce, aby již byl částečně v oboru vzdělaný a dál se vzdělával a tomu směřuje i moje další otázka, protože si myslím, že vzdělávání je důležité. Jak to bylo u tebe se vzděláváním?

Petr: *Prostě jsem se o to začal víc zajímat. Zjistil jsem, že takový obor vůbec existuje. Myslím adiktologii. Hned jsem si zjistil všechny informace, jestli se teda můžu přihlásit a začal jsem se učit na přijmačky a jak to šlo, tak jsem do té školy vlez.*

Výzkumník: Takže jsi se začal vzdělávat téměř současně s tím, jak jsi začal pracovat s klienty?

Petr: *jo, přibližně ve stejnou dobu. Zjistil jsem, že můžu do SURU, ale někdo mi řekl, že musím pět let abstinovat, jinak, že tam nesmím. Nikde jsem to neviděl napsaný, že jo, tak jsem se přihlásil a vzali mě.*

Výzkumník: Jaký to má vliv na tebe? Cítíš rozdíl práce s klienty na začátku a teď po několika letech vzdělávání, kdy vlastně končíš školu a jsi necelý rok ve výcviku?

Petr: *Obrovský rozdíl. Já jsem takovej nadšenec a teď je to opřený ještě o ty vědomosti. A já teda si ještě aktivně vyhledávám v tom gamblingu, jako co kde je novýho, tak to najdu. Znáš ty odborníky ze světa, který jsou dobrý. Vím o těch výzkumech. Potkal jsem nějaký úžasný lidi tady v Praze na nějakých kongresech, který jsou opravdu dobrý a chtěl bych dělat i ten výzkum časem, no. Byl jsem u Csemyho na praxi už. Zajímá mě to, protože si myslím, že je hrozně dobrý pracovat s klientama a u toho dělat ten výzkum. Jako, že to je propojený a viš co se děje.*

Výzkumník: To je dobrý, jseš u těch nových věcí a nových poznatků, který se v oboru objeví. Nezůstáváš někde v čase.

Petr: *Ted' zase je třeba taková vlna těch biliárních obcí. Vsází se na kurzy na burze, ale tváří se to jako, že obchoduješ na burze. Je to strašný jako. Ale hned jsem to zachytil, vím to, znám to. Takže to prostě chci dělat s těmi lidma. A ty lidi jsou úžasný daj ti spoustu informací. Je to obohacující, mě to obohacuje strašně.*

Výzkumník: Takže kdybych to shrnul, ty teď dokončuješ bakalářský studium adiktologie a hlásíš se na magisterské a zároveň jsi ve výcviku.

Petr: *A ještě, když je nějaká šance, tak se ještě vzdělám jinak. Třeba kurz „Práce s nemotivovaným klientem“, nebo takovýhle různý kurzy. Nesmí to být moc náročný, abych to zvládl u školy, ale když nějaká taková šance je, tak tam jdu.*

Výzkumník: Změnil se díky vzdělávání Tvůj postoj ke klientům? Vnímáš klienty teď jinak. Předtím to byli, tedy někteří, tvoji kamarádi. Vnímáš to teď jinak?

Petr: *Mám je pořád stejně rád jako tedy. Mám s některými výborný vztah pořád, ale možná mi to pomohlo stanovit se nějaký hranice, který jsem si dřív neuměl stanovit. Takovou vnitřní terapeutickou smlouvu bych to nazval. Jako mít hranice. Vědět vlastně o těch rizicích o všem jo. Bral jsem to jako moc nadšenecky. Taky jsme si uvědomil, že vlastně se do toho nesmím moc ponořovat, aby mě to nesežralo. Strašně mě pomáhaj, když děláme ty besedy, tak mi strašně pomáhá mluvit s těmi zkušenými terapeuty. Úžasnej byla ta poslední beseda. Tam nám říkal ten terapeut nesmíte být hlavně zachránci a spasitelé. To vás zničí. Musíte být jenom jako takovej, musíte tomu klientovi dát najevo, že jste na jeho straně, a že mu můžete být prospěšný a to bohatě stačí. Říkal, vy máte být ten strom, který v tom poledním žáru poskytne stín a ukazatel, který ukáže cestu a nic víc jako.*

Výzkumník: Otázka trošku navíc, ale mě dost zajímá. Jak se cítíš právě mezi těmito lidmi, jako jsou ty zkušený terapeuti a ty lidi, který se kolem adiktologie pohybujou, třeba v nějakým pracovním týmu.

Petr: *Já se cítím dobře mezi nimi. Oni ví, že jsem nadšenec, že mě to baví, a ví, že to dělám jako čistým srdcem a hodně pracuju v té studentské asociaci a to oni hrozně oceňujou. To není moje dítě ta asociace. Někdo mi to jako chtěl podsouvat, to není moje. To já jsem neudělal, to jako. Mám kliku, že mám kolem sebe bezvadný lidi v ročníku na škole. To je dar, jo, protože třeba se mi stalo v prváku. Zkouška z anatomie a někdo řekl, hele chceš s tím nějak pomoc, Petře? Jestli s tím máš nějaký problém, tak já ti pomůžu. Takový děsný povzbuzení.*

Výzkumník: To je fajn. Petře, já děkuju moc za tvůj čas.

7.6. Příloha č.6

Rozhovor s Markem

Výzkumník: Marku, prosím Tě, jak si se dostal k práci se závislými klienty?

Marek: *Já nevím jestli náhodou, nicméně já jsem před 20. možná více, zhruba asi tak před 20 byl taky na léčbě v Němčicích a tam jezdila Martina Těminová jednou týdně dělat jako analytický skupiny a tak jsme se tam jako v rámci těch skupin v rámci komunity seznámili. V té době jsme k sobě měli věkově blízko, nebo i s tím týmem to byli taky většinou třicátníci, takže ty vztahy byly jako dobrý a vlastně já jsme pak po léčbě šel nromálně pracovat mimo u jednoho sochaře v jižních Čechách a pak jsme se vrátil do Prahy a nastoupil jsem standartně jako na doléčováč chráněný bydlení. To bylo tenkrát ještě úplně v plenkách snad první rok třeba něco takovýho, druhé rok a otvírali se jakoby keramická dílna Sananimu , která je dodnes a tak já jsem se vlastně zúčastnil jakoby toho, že jsme stávajícího keramika, který je taky dosud, vlastně stěhovali z jeho tehdejších prostor do Sananimských a vytvářel se jako pracovní program pro klienty a já jsme tam byl zaměstnanej jako na nějaký klientský místo, což dodržujeme v SANANIMU jako dodnes, že tam pracujou klienti, nebo taky klienti s tím, že to byl jako experiment jak se to jako osvědčí neosvědčí jako první člověk i takhle jsme to bral*

a potom se někdy po půl roce skončil. Šel jsem někam bydlet a dostal jsem nabídku. Bylo jako léto, dovolený. Já jsem jako byl někde v jižních Čechách a dostal jsem nabídku nebo možnost jestli bych nechtěl jako ex-user začít budovat novou komunitu což byl Sejřek, protože ten se tenkrát měl někde otvírat do budoucna a bylo potřeba Kolping a v organizaci Kolpink zavést jako tu službu, spíš to byli úvahy nebo teda na dolěčovák, kde jsem před tím byl klientem pracovat jako na chránění bydlení, protože tam byli jako personální změny, odchody, přechody do jiných služeb, takže nechtělo se mi z Prahy, protože jak jsem byl dlouho pryč, tak jsem se domluvil na tom dolěčováku tenkrát no tímto začalo všechno.

Výzkumník: Co tě k tomu vedlo? Nějaká potřeba změny zaměstnání? Protože dělal si u sochaře, nebo něco vyššího, jako že jsi chtěl někomu pomáhat?

Marek: Já myslím, že jako oboje, jsem žil tak jako různě v Praze, v Berlíně, před tím jeden čas jsem žil v Amstrdamu, třeba vždycky, tak jako neukotveně, ale i ty práce a nebo činnosti, kterými jsme se zabýval byli jako jiný, když odmyslím teda jako ty drogy, že jo. Ty činnosti zaměřené jako do umění a do kutůry a byly jako takový neukotvený a najednou jsem měl jako nějak pocit, že tady na tom můžu jako nějak stavět a má to nějakou jako budoucnost. Mám tomu jako co dát, jako svoje věci a zároveň, že mi to nabízí možnost nějakýho jako hodnotovýho uplatnění a samozřejmě si myslím koho ne, ale mě jako určitě komunita jako ovlivnila. A tím nemyslím jenom léčba, ale vůbec jako i vztahy s týmem, vůbec celý to se v tý terapeutický komunitě děje, tak hodně pozitivně ovlivnilo. Do dnes nedám dopustit jako na komunitu a tak jsem si říkal, to byly nějaký východiska toho proč jo a ani jsem se moc nezabýval tím proč ne. Měl jsem pocit, že to jako můžu zkusit, a že se uvidí. Tak y byla jiná doba 'tenkrát jo, dneska by to nešlo takhle rychle. Ty devadesátý léta přeci jenom nahrávaly nebo byly možný i nějaký jako takhle nechci říct experimenty, ale takový jako výstřely jak personální tak jiný. Samozřejmě to s tím mým nástupem to nebylo úplně jako jednoduchý, protože část kolegů nebo lidí z branže to jako nesla nelibě, že kdo jako vlastně ještě nedávno byl klientem a že by tam měla být jako pauza dlouhý roky. Nicméně někde ta pauza nebyla jako definovaná, nějaký standardy to v tý době jako nebylo. Nebo se spíš začalo vytvářet tady ty věci, takže myslím si že dneska by to takhle možný nebylo. Takže i to tomu nahrálo a tak.

Výzkumník: Jak dlouho to bylo po léčbě, když říkáš krátká doba?

Marek: Rok a kousek, tak zhruba. Já jsme dělal jinou práci mezitím, ale taky to nebo tak, že bych od prvního dne pracoval jakoby s klienta. Chodil jsem jako třetí na skupiny a pak se to tak postupně i s vzděláváním. Myslím, že ten proces to mělo jakoby správněj, že ten člověk nemá jako žádnou praxi i když má jako praxi jinou, než tu požadovanou odbornou, tak pod mým tehdejším šéfem, byla taková domluva, chodit jako by třetí na skupiny a nějak to případně konzultovat s kolegama, který byli starší vzdělanější.

Výzkumník: Marku, když si vzpomeneš, využíval si nějak tu svoji zkušenost, ať už jakoby s tou závislostí jako ex-userství, nebo zkušenost s léčbou v Němčicích v práci s klientama. Máš to jako nějaký nástroj?

Marek: Samozřejmě něco z toho je využitelný jakoby dodnes jo, Já si nemyslím, že jsem programově jakoby využíval tu zkušenost s užíváním jako v přístupu ke klientům, ale samozřejmě to usnadňuje nebo usnadňovalo nebo možná dosud jako usnadňuje jakoby to vcítění se do situací nebo prožitků, ty situace jsou hodně obdobný u každého, že jo, ale nějak programově jsme to nepoužíval. Ono to taky moc nejde. Není to jako přenositelný, každá ta zkušenost a myslím si, že to je blok pro ty lidi, tak jako tu vlastní zkušenost svým způsobem

projektovat jako do toho případu zrovna, ale v čem to usnadnilo, tak určitě, to už jsem říkal, že už jsem měl zkušenost s Němčicema dvou letou což mi, já jsem na chránění bydlení pracoval primárně s klientama po komunitě to znamená jako i já sám od sebe jsem znal jaký to je ten návrat a zase nějaký začínání opětovně v tom doléčovacím programu jako o nějakým novým začátku zase, když je to v realitě to prožívání zase, ty byty, protože každej bydlel sám měl svůj byt a to mohlo být náročný pro hodně lidí, kteří byli zvyklí žít komunitně dvě tři místnosti prostě pořád, a tam to tak nebylo na tom starým doléčovák. Takže to jsou nějaký témata, který jsou nebo byly přenositelný. Tu komunitu nebo léčbu tu samozřejmě já nějakým způsobem aplikuju do mé práce jako pořád, ale spíš ve formě jako nějaký motivace u klientovi nabídky nebo tím, že jako zastávám, že nejlepší forma léčby pro uživatele drog a to skýtá tolik možností než tu terapii, jako výhoda, že to člověk sám zažil prožil. Spíš co možná do dnes, ale to možná s tím nesouvisí s nějakým jako užíváním drog nebo ex-userstvím, že mám nějaké, jak bych to nazval. Nazval bych to nějakým, nedokážu to popsat, ale pochopení nebo nějaký hluboký pochopení a ne na základě jako nějaký mé vlastní zkušenosti, která se, ale nemusí týkat drog pro lidi, když jsou v nějaký fakt silný krizi nebo životní ani ne jako v průšvih, ale opravdu jako životním vakuu, tak mám do dnes, takže tam nějak jakoby silně vnímám to že jakoby vnímám nějaké souznění nebo vím, že opravdu a je to jedno, jestli se to týká nějakých věcí ponižování, důstojností takových těch věcí jako morálních jako co člověk prožil v nějakým životě. A u mě to jako nevyplívá, přímo mi to vyplívá jako z nějakých situačních persekucí za komunismu, systému a tak. Tam jsem si já prožil jako dost jako situací nedůstojných a vězení a takový jako věci a tak jako proto mám jako pro to pochopení a cítění. Jak říkám to asi úplně nesouvisí s tím, ale souvisí to zase se mnou a s nějakou mojí jako.

Výzkumník: Marku, vnímal si jako nějaký riziko díky tomu, že si vlastně začal pracovat, jak si řekl vcelku brzo s těmi lidmi, vnímal si jako nějaký riziko pro sebe?

Marek: Vůbec než jsme šel do Němčic, tak jsem šel do Červeňáku s tím, že jsem nevěděl, kam mám jít. Já jsem před tím nikde nebyl v nějaký léčbě a byl jsem jako opravdu nějak rozhodnutěj, že opravdu jako nechci brát. Tak já jako neměl nikdy problém s motivací nebo co se týká nějakýho návratu, už to jako nešlo dál, už nebylo energie, síly, nebylo nic a buď to jsme věděl, že zemřu nebo zemřu někde nějakým způsobem, že to nezvládnou nebo jako. To byl jako okamžik kdy jsem se rozhodnul, a to rozhodnutí bylo tady to, takže, když potom všem Červeňák, Němčice, Doléčovák a návrat v jiný roli, tak mě to nikdy neohrozilo, spíš bych řekl jako naopak, něco mě jako posilovalo aspoň, tak s odstupem jsem si pak říkal, jak by to třeba bylo kdybych dělal něco jinýho, ale myslím si, že by to nebylo jako moc jiný. Riziko jsem tam jako nevnímал ani neprožíval.

Výzkumník: A mohlo tam být nějaké riziko pro tvoje klienty, díky tvý zkušenosti? A nemusí to být spojené jen s tou tvou prací, ale i nějaké technické věci?

Marek: Jasně, mohlo. Já jsem už před tím říkal, že jsem od začátku nepracoval přímo s klientama. Dělal jsem spíš takový jako, dneska by člověk řekl jako sociální nebo asistenční věci nebo provozní co se týká chráněného bydlení. Neměl jsem třeba klienty v individuálech to vůbec, na skupiny jsem chodil, chodil jsme na ty náslechy, tak ty individuály jsem znal, ale opačně. Tak s těma kolegama v týmu jsme chodil pravidelně, takže každej den s někým. Jedině jako, takže tam jakoby rizika co se týká nějakých špatných intervencí byly jako minimalizovaný. Možný jakoby rizika tady toho rázu což samozřejmě neslo rizika jak pro mě tak pro nějaký klienty. Byli třeba klienti s kterými jsem se setkal třeba v Němčicích, který pak

nastoupili a nebo zase lidi, se kterými jsme se znali z doby užívání což bylo někdy komický, takových bylo spousta a je dosud. Potkávám je do dneška. Tohle to jsou těžké situace a to pro obě strany. Toto vždycky jsou nějaká ta pravidla nebo domluvený v těch programech službách jestli je to nějaký ex-user nebo jestli má přijít do programu někdo, aby s ním nepracoval jako individuálně a myslím, že se to dodržuje jako dodnes. Tenkrát už to bylo nějak nastavený, protože jsem nebyl první kdo pracoval jako ex-user nebo při doléčování tam už pracovala jedna kolegyně, která byla myslím úplně na začátku v Němčicích, ale já myslím, že díky tehdejšímu vedoucímu bylo dobře ošetřený. Ale nebylo to lehký. Myslím, že to pro mne nebylo lehký spíš z té pozice týmu a mě než s klientama.

Výzkumník: Ta další část otázek se týká vzdělávání, což tahle práce sebou přináší. Jak jsi to měl ty se vzděláváním? Vlastně jak jsi do těch služb vstoupil jsi už zmiňoval, a jak to bylo potom?

Marek: Tak, dneska je to nepředstavitelný. Já jsem si musel veškerý vzdělání vlastně jakoby dohnat doplnit postupně, protože prostě jsem vzdělání neměl, když jsme začal a uměl jsem věci jiný, který jsem mohl uplatňovat jako při určitým typu práce s klientama a různí jiný věci s klientama než jenom jako tu klasickou přímou práci, tak tam jsem uplatňoval nějaký věci, který jsem uměl, ale takovýto formální vzdělání jsem neměl. Takže jsem si ho po částech, tak vlastně se vzdělávám celou tou dobu, co jsem v SANANIMU, tak jako formálně, tak jako je to tak předepsaný to sociální vzdělání, školský systém České republiky, odborný vzdělání nebo nějaký věci, který mě zajímaj. Začal jsem pracovat v 35 letech v SANANIMU a musel jsem si dodělat středoškolský vzdělání a vysokou školu dálkově nebo kombinovaně. To taky nebylo hned. Nějakou dobu to trvá než něco dokončí, pak se mu zase nechce nebo mě nějaký kurz nebo výcvik, tak to zabere spousta času. Já si jenom říkám, že člověk je třeba hotověj, zralej a je mu po 40 a nebo i víc a má tu praxi a za sebou nějaký formální vzdělání.

Nicméně je o nějakých 10 nebo 15 let starší než jsou jeho kolegové na stejný úrovni a samozřejmě má méně energie než oni jako. Si řekne je mi 50 a to už nedoženu všechno než si udělám supervizní výcvik, tak to trvá roky. Nemůže to člověk dělat najednou, to by se asi zbláznil. Mělo by to mít nějaký vývoj tady ty věci. Takže ta doba toho užívání posunula tady to všechno, ale člověk má k tomu zase jiný přístup jako v tom pokročilým věku. Člověk je echt poctivej. Nejde to tak jako ve 20 nebo v 18.

Výzkumník: Marku a podobně jako u zkušenosti, tak podobně se zeptám i teď. Jaký mělo vliv vzdělání na práci s těmi klienty?

Marek: *Já myslím, že značný. Daleko větší než to ex-userství to je jako jenom doplněk, nějaký můj někde, protože si myslím, že to řada klientů ani neví. Já to tak asi nikomu programově nehlásím. Ti co to vědí, tak to vědí a ti co to nevědí tak ti to buďto nebudou vědět, nějak to neřeším. A to vzdělání, myslím ty formální jako ty věci. Člověk má střední a jako to vysokoškolský vzdělání to úplně ne, ale nějaký to specializovaný nebo praxi. Pro mě myslím si jako důležitá. Je to co jakoby rozhoduje potom. Člověk má jak ten teoretický, tak ten praktický vzhled do těch jako situacích a může jako poskytnout vhodnou intervenci a ne intervenci, která vychází z jeho nějakého pocitu, že by to mělo asi takhle být, založený jako na nějaký zkušenosti.*

Výzkumník: Kdybys měl vypíchnout jednu věc z toho jak ovlivnilo vzdělávání tvoji práci.

Marek: *To ti asi nedokážu odpovědět. Já fakt nevím, hodně. Já jakoby, teď už moc ne, ale dřív jsem doháněl věci čtením, jo. To znamená všechny psychoterapeutické přístupy a systémy co bylo, protože můžu číst v angličtině a němčině, v češtině, tak v angličtině to je těžký, ale nějak to pochopím, tak jsem hodně jako četl což mi usnadnilo nějakou orientaci v tom a myslím, si, že praxe je daleko důležitější jo a člověk musí mít ten základ a potom to už je na něm nějaký to samovzdělávání ať to už je jedno. Na to asi nedokážu odpovědět. Já si myslím, že tou praxí člověk získá jako umění zvolení vhodné intervence jak ke kterému klientovi. Myslím si, že tam hraje ale víc věcí jako dohromady. Jo je tam samozřejmě, musí člověk vědět, kterou intervenci a strategii použít třeba jaký typ přístupu v kteréj ten danej moment se rozhodnout jestli jsou to nějaký psychoterapeutický přístupy, který může aplikovat a který taky nemusí a nebo jenom nějaký východisko z nich jo, ale je to o tom taky nějakým jakoby vlastním něčem co člověk v sobě má. Já jsem už před tím říkal takový to velký pochopení těch lidí, který jsou nějak špatně na tom jak duševně, psychicky, životně a tak jak se když to člověk u těch zkušenějších kolegů vidí jak oni pracovali nebo pracují, tak to dá jako hodně. Vědět jak, co která ta intervence a jak může zapůsobit. Tak to si myslím tady ta kombinace tady těch faktorů, že tak jako je rozhodující.*

Výzkumník: A změnil se nějak vztah ke klientům díky té praxi a vzdělávání?

Marek: *Ne vůbec. Já myslím, že vůbec. Tak jako to taky záleží kde pracuje. To bylo hodně těsné, když jsme pracoval na tom doléčováku a na chráněním bydlení, což jako je i v rámci toho programu přece jenom ty nejtěsnější vztahy jsou v té komunitě a v doléčováku je to, ale i tam, a já jsem s těmi klienty začal tam dělat i jiný věci jako divadla, nějaký performance, představení různě výtvarní benefiční akce po Praze a fotbalový tým jsem založil, kteréj funguje dodnes, takže tam to najednou bylo i na bázi tady těch jiných vztahů než těch formalizovaných tak samozřejmě to divadlo a tady ty věci to ty role úplně jako mění, že jo nebo tam nejsou naopak je tam ten společnej zájem ten vztah byl takovej s tím že teď pracuju ambulantně v poslední letech tak je to samozřejmě jiný, když sem chodí cizí klienti nebo spíše noví, tak ten vztah je profesionální, ale tím že sem někdo chodí dlouho anebo s tím s kým se znám dlouho, tak vztahy se podle toho mění, ale obecně se ten vztah se jakoby k lidem nezměnil.*

Výzkumník: Teď poslední otázka. Jak jsi to vnímal jako ex-user s kolegama v týmu?

Marek: *No, spíš by se to dalo říct jak oni vnímali mě. Polovina teda nevím přesně jestli přesně polovina, ale někdo to doopravdy jako nezkusl, že byl v týmu zaměstnám člověk takhle po léčbě a transparentně to jako vyjadřoval a zas tam byli jako kolegové, těch bylo víc teda, nebo kolegyně a kolegové, který jako naopak byli a myslím, že jsou nějakým způsobem jako do dnes jako oporou v těch začátcích a bylo to zajímavý, že jsou to lidi, který byli starší a měli jako nejvíc toho vzdělání, tak byli tou oporou. Jo to fakt byli o generaci starší lidi. Jedna z nich pracovala na doléčováku až do důchodu třeba a takže to byli takový, jo bylo to těžký, protože jsme si samozřejmě procházel jako nějakou krizí jako, ale spíš jako pracovní a měl jsem pocit, že stejně co dělám, že jako nikoho nezajímá, tak to bylo první období, takže rok až dva, tak jsem měl nějaký asi tou nadřizenou tehdejší, která říkala, že jí, neposlouchám, nebo, nebo že si dělám, co chci. Já myslím, že to bylo na bázi nedorozumění, ale byla to jedna z těch, který byli jako proti a nějakým způsobem a možná jsem se taky já třel trochu s nějakou strukturou, protože jsme nebyl zvyklej pracovat takhle hierarchie, nějaký tým, kteréj má nějakou svoji hierarchii a tak, ale pro mě to byla taky škola jako, protože lidi, který jako normálně spolu*

fungují a ještě jsou v tom nějak vzdělání odborníci a já jsem přišel trošku jako z jinýho světa a byl jsem zvyklej dělat věci po svém, tak to muselo narážet někde, takhle asi.

Výzkumník: Tak jo, děkuji